

Zemplínska knižnica v Trebišove
Literárno-umelecký klub

Rodinná slávnosť

Zborník prác
členov Literárno-umeleckého klubu

2012

ISBN 978-80-970954-8-2
EAN 9788097095482

Obsah

Pozvanie na rodinnú slávnosť	7
Renáta Kiovská	11
Na lopatkách	11
Znovuzrozená	12
Divé maky	12
Morzeovka k tvojim očiam	13
Krajina Málo	13
Noc na snívanie	14
Prechádzka (s) vedomím	14
Biela tma	15
Marieta Koščíková	16
Hľadanie modlitbou	16
Mladosť básnika	17
Ilúzia lásky	18
Kniha	19
Otvorený účet citov	20
Zrkadlo vlastnej tváre	21
Kristína Laškotyová	23
Voda	23
Gabriel Németh	25
Tadeáško	25
Pravdivý príbeh	32
Kúpim ti Ameriku	33
Rybársky song o nás dvoch	34
Ešte je čas, Ingeborg, ešte je čas	35
Srdce na kľúč	36
Pocta Schelingerovi	37
Túžba premeny	38
Noc kráčajúca k ránu	39
Ruže pre mamu	40
Zabili Bénazír Bhuttovú	41
Zvláštna chvíľa	42

Sobotné ráno	42
Tomáš Potočník	43
Ľudia	43
Alena Potočnicková	62
7. jún 1951	62
Martin Puci	72
Poriadok	72
Génus	72
Šťastie?	73
Pozor na omyl	73
Častá forma komunikácie	73
Pilotný model prokurátora	74
Vymožiteľnosť práva?	74
Da Vinciho kód – krátka recenzia knihy	74
Všetko je v Biblii	75
Definícia	75
Teror väčšiny?	75
Demokracia	76
Všetko je v Biblii II	76
Dotiahnuté	76
Farby a iné pocity	77
Mediálne pomlčky	77
Až raz	77
Otázočka	78
K Bohu	78
Ukrižovanie	79
Klamanie	79
Rozoznávanie	80
Kedysi a dnes II	80
Lakmus	80
Rozdiel	81
Vytrvalosť	81
Reality show	81
História chudoby	82
Boom	82

Rovnosť šancí v praxi	82
Prvotriedny materiál	83
Zelená vlna	83
Kedysi a dnes III	83
Emancipácia	84
Napriek tomu	84
Dôvod	84
Alžbetka Šantová	85
Očami zvierat	85
Igor Tyšš	100
Moja Nedeľa	100
V našej reči	101
z ústrania	102
Malá modlitba z prírody	103
Pod lampou býva Benedikt	104
Hrdzaviem	105
Hudba Kraskových topoľov	106
Tri dni dažďa a ráno	107
Nepadá	108
Bežec	109
Drake sa vráti	110
Malá estetika II	111
jednou rukou	111
dežovo ríšske jablko	112
Zátišie	112
Detstvo pred spánkom	113
Rybári a zlaté rybky	114
Z okna vlaku	115
Netvár sa že ideš vyskočiť z kože	116
Menarché	117
Balada.....	118
Ľudovít Visokay	119
V mestskom dávnom parku	119
V nočnom mestskom parku	119
Šťavnatenie	120

Príčiny prílivu	120
Časom	121
Pod sprchou	122
Nervózne sa náhliš	122
Smutnej vŕbe	122
Kamenným chodníkom	123
Vietor	124
Tienenie tieňa	125
V lese	126
Túžba	127

Pozvanie na rodinnú slávnosť

„Keď sa koncom roku 1987 založil pri Okresnej knižnici v Trebišove Literárno- umelecký klub, prihlásilo sa do neho vyše dvadsať mladých ľudí. Ako to už pri takýchto príležitostiach býva, väčšina z nich mala veľmi skreslenú predstavu o jeho činnosti.“ Takto som napísal svoje Slovo na úvod v prvom zborníku Otvorenými ústami.

A takto v druhom (Smietka v oku): *„Už sú tu opäť. Po zborníku „Otvorenými ústami“ prichádzajú autori združení v Literárno-umeleckom klube...“*

Takto v treťom zborníku (Zbierka pojazdnej hlúposti): *„Je to skutočne malý zázrak, v dnešnej dobe sa ešte nájdu takí, ktorým umenie a literatúra nie sú cudzie“.*

A takto v štvrtom (Ária v jaskyni): *„Už vyše desať rokov uplynulo od založenia Literárno – umeleckého klubu v Trebišove. Za toto obdobie sa v ňom vystriedalo niekoľko desiatok mladých ľudí, ktorí cítili potrebu realizácie v niečom, čomu sa skromne hovorí literatúra“.* Piaty (Medzi nebom a zemou) som začal: *„Keď ma začiatkom roku 1987 oslovili pracovníci Okresnej knižnice v Trebišove s návrhom*

založiť Literárno-umelecký klub, vo sne by ma nenapadlo, že ho budem viesť dvadsať rokov. Áno, rovných dvadsať rokov uplynulo, odkedy sme sa prvý raz zišli v priestoroch knižnice a začali sa venovať literatúre o niečo vážnejšie“.

Šiesty (Druhá šanca): *„Už sa neodvažujem napísať, že náš klub končí. Ženie ho vnútorná sila, ktorú až ani ja nedokážem zastaviť. Čo teda robiť?“*

Siedmy (Ráno za oknami): *„Každý deň začína ránom. Prichádza presne, nemešká, nezabudne sa niekde za rohom, ale zakaždým nám neodolateľne nazrie do našich okien“.*

A ôsmy (Čistiareň duší): *„Žijeme v uponáhľanom svete, dni sa mihnajú ako obrázky v kine, často si ani nevšimneme, že sa okolo nás presúva masa akýchsi cudzích ľudí, zaznamenávame ich, a do našej obmedzenej pamäti vniknú iba akési nejasné tváre, úsečné pohľady...“*

Čo mám teda napísať do tohto, deviateho, jubilejného zborníka, ktorý vychádza pri príležitosti 25. výročia založenia klubu? 25 rokov je v živote človeka celkom slušný, pomerne dlhý čas, a ak sa v ňom venuje záľube, ako je napríklad literatúra, musíme skonštatovať, že Vlastne

neviem, čo. Možno len to, že členov to stále baví, že veľa členov po počiatočnom nadšení odchádza, že naopak, niektorí, ktorí odišli sa vracajú, že... Môžeme napríklad napísať, že vekový rozdiel medzi najstarším a najmladším členom klubu je 50 (naozaj päťdesiat!) rokov, že niektorí majú už na konte vlastné knihy (Kiovská, Németh, Visokay), že máme už aj člena celoslovenskej spisovateľskej organizácie (Németh), že...

Takto by sme mohli pokračovať. Nejde mi však o zhodnotenie. Myslím, stačí hlavne skonštatovať, že klub splnil svoj účel, našiel si miesto medzi mládežou (a nielen tou) v Trebišove a jeho blízkom okolí, ochotných venovať sa nejasnému cieľu – totiž napísať dobrú báseň, poviedku, epigram, aforizmus... Klub nemal vysoké ambície, neusiloval sa o masovú základňu, pracoval nenápadne a v priestoroch, ktoré mu hneď na začiatku poskytla trebišovská knižnica (jej prívlastok sa niekoľko ráz zmenil, ale vždy ostane knižnicou), ktorej patrí veľká vďaka za to, že nás vzala pod svoje ochranné krídla. Zo svojho skromného finančného rozpočtu našla navyše prostriedky, aby nám vydala zborníky. (Pani riaditeľka Ing. Janka

Vargová, za všetko veľká vďaka!) Myslím, že vydávanie zborníkov aj v dnešnej dobe internetu malo a bude mať opodstatnenie. Autori predstupujú pred verejnosť a tá zas má možnosť vyjadriť svoj názor na ich tvorbu. Vytlačený zborník nemôžete jednoducho „zmazať“ stlačením klávesnice. Ostáva tu ako „archaická“ pamiatka na dobu a autorov.

O plánoch do budúcnosti sa radšej nebudem zmieňovať. Urobil som tak pred piatimi rokmi (keď som si myslel, že už je na čase vzdať sa funkcie vedúceho klubu) a neskončilo sa to podľa mojich predstáv. Takže žiadne plány, nasledujúce mesiace ukážu, či je potrebné, aby klub naďalej pracoval (hlásia sa nové, mladé ročníky, ktoré chcú tiež vyjadriť svoj životný postoj a dať svoje pocity na papier), nie je teda vylúčené, že tento zborník nie je posledný.

Prijmite teda pozvanie na našu rodinnú slávnosť. Hostiteľov nie je veľa, ale zato vám s láskou ponúkajú svoje bohaté menu. Stačí zobrať zborník do ruky, urobiť si pohodlie a...

Robert Hakala

Renáta Kiovská

dátum narodenia: 5.6.1971

vyštudovala SEŠ, pracuje ako referentka

Na lopatkách

Prirovnávaš ma
k mlynu z dreva,
rovnými nohami skáčem
do prúdu.
Na rózcestí som
stála a čakala
na babičky z rozprávok.
Umreli v cudzích domovoch,
vymleté naprázdno
ako svadobné koláče
z dvakrát preosiatej múky.

Znovuzrodená

Na konci dostane
každé meno kamennú tvár.
November ho oblečie
do svadobného,
chryzantéma nesníva
teple z dlaní,
z ktorých odchlipla tma.
Narodím sa spomienke
bez mena.

Divé maky

Zhorela vášeň.
Ešte chvíľu sa chvela,
potom vypustila červenú.
Prechádzam sa
po prázdnom poli,
zbieram
kvapky krvi
doškrtané menom.
Odkvitnuté.

Morzeovka k tvojim očiam

To, čo zostarilo
nemusí byť praveké.
Vyzuté turistické topánky
čakajú na cieľ,
kým vyjdeš z cely vlastného tela.
Úsmev obviaže odžité odtiene
lotosového kvetu a strach
ísť uzavretou cestou
naslepo.

Krajina Málo

Už sa neoplatí plakať,
obri padajú do barín,
kroky schovávajú do čierna,
prsty tam nepoznajú
myšlienky
uchodené na smrť
za niečím,
pre čo sa oplatí žiť.
Kopec bzučí
nahotou lúčnych kvetov,
na chrbát lúčneho koníka
prehodím sedlo.

Noc na snívanie

Sny kladú starecké hlavy
na kláty,
ranené brieždenie
raňajkuje zívania.
V prievane
spievam si dvojhlasne
s bielou ružou,
v predsieni zobliekla
tíne – nesmrteľné,
prikryté večným spánkom.

Prechádzka (s)vedomím

Včera nebol spln.
Jeden čistý tón
zavýjal,
až som sa bála
zostať oblečená.
Neprichádzaj.
V plameni sviečky
polovicou som úplná,
túžba je zbytočné okno
v rannej hmle,
nevidím cez neho
k dverám.

Biela tma

Hojdám si v hrudi
kolibríka.
Je biely a farbosllepý –
naráža do stien.
V žilách mu koluje
dúha,
ak ho chytíš,
vyskladá ti
náhrdelník
z farieb,
bude sa živiť
kvapkami potu
z tvojho čela.

Marieta Koščiková

dátum narodenia: 11.9.1969

vyštudovala SEŠ, nezamestnaná

Hľadanie modlitbou

Otče náš ktorý si na nebesiach
a svojou pravitou riadiš všetky stvorenia
ktorý si kráľom neba i zeme
a budeš kralovať po všetky
dni nášho života
príď a prebývaj v nás
nech sa stane tvoja vôľa
tak ako to bolo od dávnych
čias
prestieraj nám naše
stoly každý deň náš chlieb každodenný
odpuť všetkým ktorí ztracujú tvoje poklady
hôr a dolín
aj my im odpúšťame
svojimi slzami lebo
v pokušení svetských vecí
nevedia čo robia
zbav nás všetkého zla
a prebývaj v našich srdciach

tak ako to bolo od dávnych
čias
tvoj životodarný kríž nech je výkrikom
pre opustených lebo ty vždy
hľadáš stratených

Mladosť básnika

Znova som prežila pekný deň,
keď pod pokrievkou mi para
urobila srdce nad sporákom.

Mladosť básnika odratúva hodiny,
keď brkom začal písať rýmy.

Ženský či mužský rod básnika s básničkou?
Tuha sa rozpíja a maľuje žilky listov
na linkách papiera.
Piliny stromov vytvorili
nevšednú krásu obrazu
v podobe hlasu.

Husľový kľúč zazvonil
v tíšínách tvojho zvučného
Slovenského krasu.
Verím, že nezahynú naše
nádeje na ceste spásonosnej
vd'aky!

Ilúzia lásky

Proste a otvorí vám,
kričte a budete vyslyšaní.
Nežobrem o súcít!
Musí zomrieť strach a nesprávne presvedčenie.
Ja nerozkladám svoje sny.
Ja iba viem, že všetky kvety raz odkvitnú.
Prach, ktorý sa stráca
v jedinej citovej väzbe,
teší sa na pohľad tvojich očí.
Počuješ?
Malé čiastočky atómu.
Náš dotyk pier a sálajúca hudba
v strácajúcej sa atmosfére.
Trinásta komnata
vnútorného sveta bez pretvárinky.
Pieta ako pevnosť srdca.

Kniha

Zažltnutá,
zapadnutá prachom,
vyslobodená.
Písmená – hrajú sa v očiach,
v ušiach.
Prichádzajú zďaleka,
znova je otvorená.

Čakáš,
prsty roztvárajú
stránku života.
V dlaniach posielaš
posolstvo života.
Vzlietni do krajov neznámych.
(Žehnám knihe najst' citlivých čitateľov.)

Otvorený účet citov

(esej)

„Človek v skutku nemôže dostať väčší dar než ten, čo mení všetky jeho ciele na vysušené pery a celý jeho život na krištáľovú studničku.“ Smäd po živote nám dáva hlboký ľudský cit, ktorý vyplňa ľudskú samotu. Sedí na vrcholoch hôr a rozpráva nám cez stromy, údolia, lúky a pláne. Hovorí k nám slovami cudzinca. My ho počúvame, lebo spieva najkrajšiu pieseň. Jeho šum lístia teplej jesene je tá najkrajšia ária. Chcem sa vcítiť do tváre bez škrupúl a pretvárinky. Tam, kde maska je plastikou, poddáva sa tkanivu a rastu dreva.

Vysušené pery nám zvlažuje voda tečúca z neba. Vytvára nám priestor na vytvorenie vlastných citov, všedných vecí, teplo slova, sloboda ducha pohybujúceho sa vo vesmíre. Nebeské svetlo, ktoré žehná tmu. Trpezlivý a nekonečne milovaný je vietor, ktorý poháňa plachty na dne oceána, svoju loď. Rieka sa vlieva do mora a vytvára nám vlásočnice na mapách, ktoré písala ruka Pánova. Ešte chvíľu, malý okamih odpočinku, záblesky sna, ticha a šera. Spriadajú malú skrytú komnatu srdca v bezmedzných tíšninách. „Kiež by som bol pošliapanou trstinou, lebo i to je lepšie než byť lutnou so striebornými strunami v dome, ktorého Pán nemá prsty a ktorého deti sú hluché.“ „Naučili sme sa lietať ako vtáci na nebi, plávať ako ryby vo vode. Kedy sa naučíme žiť ako ľudia na zemi?“ V Knihe

Kazateľ sa píše: „Všetky rieky tečú do mora, a more sa nepreplňuje. Kde vyvreli, k tomu miestu tečú rieky späť, aby sa odtiaľ vydali na novú cestu.“ Cesta lásky je otvorený účet citov, každý sa na ňu môže vydať a každý z nej môže zísť, ak ju rozbijeme a zničíme. Ako ľahko sa zničia city bez lásky. Na konci tejto cesty nám láska vyúčtuje svoju daň, ako sme žili a koho sme ňou obdarili.

Zrkadlo vlastnej tváre

(esej)

Kto je náš blížny? Náš blížny je zrkadlo, v ktorom uvidíme svoju tvár. Máme milovať svojich blížnych v zrkadlení vlastnej tváre? Ale pýtam sa, ako ich máme milovať, ak bažia po našom majetku? Ako mám milovať toho, čo by mi najradšej všetko zobral?

Keď orieme a náš pomocník seje za nami do brázd, vari prerušíme svoju prácu a začneme odháňať vrabca, ktorý sa nasýti niekoľkými našimi zrnkami? Jedno malé zrníčko nám nenaplní sýpky a nezomelieme z neho múku.

Z prázdneho a poškodeného zrníčka nám nikdy nevyklíči veľký klas. Iba zdravé zrnno, ktoré musí najprv odumrieť, nám prinesie úrodu. „Veď umrieť nie nič iné než stáť nahý vo vetre a rozplynúť sa v slnku.“ Napiť sa ticha, vzlietnuť

a spievať v tíšínách. Vidíme vo svojom blížnom brata a sestru? Boh je ako slnko, ktoré roztápa ľady ľudskej nelásky, nenávisťi a egoizmu. Veci tohto sveta nás príťahujú, oslepujú a oberajú o správny úsudok. Podobáme sa hodinám, ktoré sa dostali do silného magnetizmu tohto sveta. Potrebujeme dobrého božského zlatníka, aby nás odmagnetizoval. Nastavil správny čas,

ďaleko od denných starostí, v noci, v hore, v tichu, v prírode. Podobne je to aj s podmienkami života. Tvár vytvára v nás obraz ticha ako v korune stromu. Vietor zašumí v lístí. Dal nám jablká. Nasýtil nás ovocím z nebeského stromu. Priniesol nám chuť po živote a naplnil nás spomienkami v hĺbke našej bytosti. Náš blížny je pole našej jari odeté do zeleného rúcha, ktoré nám prinesie úrodu.

„Obraz ranného slnka v kvapôčke rosy nie je nič iné než slnko. A odraz života v našej duši nie je nič iné než život. Kvapka rosy zrkadlí svetlo, lebo ona a svetlo sú jedno.“

Farba vody nám zrkadlí odraz slnečných lúčov pod mikroskopom nášho vnútorného prežívania krásy a lásky.

Kristína Laškotyová

dátum narodenia: 7.6.1997

žiačka deviatej triedy ZŠ

Voda

Ovlaží telo a dušu.
Zmije z teba špinu.

Nechaj ju,
aby ti pohladila tvár.
Dovoľ jej,
tej čistej,
nech ti dá veľký dar.

Pohladí ti telo.

Len smelo.
Si celá dokonalá.
Zabúdaš na to, kto si.
Vnímaš len vodu
a ty si
v nej pripadáš tak malá.

Mysel' máš čistú.
Cítiš sa jedinečná.

Potom vstaneš
a všetko je krásne.
Skvostné.
Vo vode si nikým
a
zároveň niekým.

Gabriel Németh

dátum narodenia: 2.5. 1969

knihovník

Tadeáško

Pozrie sa na hodinky. Je pol piatej, tichý podvečer, keď sa chlapi oprú o vietor a ostanú verní spomienkam. Má zvláštny pocit, nedokáže sa ho zbaviť. Svetlo na lustrí hniezdi ako opustený vták so zloženými krídlami. Myslí na staručkého Edisona. Práve sa zvečierieva. Keď odchádzala, bol nahnevany, kričal ako zmyslov zbavený. Mesto sa práve oblieka do čierneho smútku prichádzajúceho večera. Pohľadom spočinie na betónovej džungli. Iba pouličné lampy si na ňu zvykli, na tú nekonečnú večnosť, ktorá sa mihotá pod oknami ako vlastný tieň. Šimon je muž zrelého veku, tiahne mu na štyridsiatku, kedy chlapi začínajú počítať vlastné letokruhy, alebo jednoducho chytia druhý dych a začnú žiť. Zvolil si ten schodnejší, prijateľnejší variant: žije s o pätnásť rokov mladšou Luciou. Je to žena skúšaná životom ako remeň. Uvedomí si ten pokoj, zvláštny neskutočný pokoj, zanecháva akúsi melanchóliu, ale zároveň i pocit, že vždy je ten čas. Čas žiť, čas na život, čas na lásku. Práve vchádza do izby a podíde k nemu. Má smutné oči, ako vyprahnuté studne bez vody. Srdce jej bliká ako semafor, ostala stáť na vlastnej križovatke, sama nevie, kam povedú jej kroky. Je však silná, znesie veľa bolesti, i

keď je to na ňu priveľa. Všetko sa na ňu valí ako veľká voda.

Gordický uzol preťal jej životnú cestu a otvoril novú ranu, vôbec na ňu nebola pripravená.

– Netráp sa, mama to tak nemyslela, – prihovori sa jej. Oprie sa o jeho plece a dotkne sa jeho ruky, v tej chvíli sa ich dlane spoja. Tento okamih vôbec nepotrebuje slová. Stačí mlčať, očami hľadiť do vlastného svedomia, žiť každou prežitou chvíľou a prežívať ju naplno.

– Tadeáško ešte spí? – spýta sa Lucia.

– Netráp sa, – zdôrazní Šimon. Rezonuje v nej jeho konštatovanie.

– Ale ako? – nedokáže to. Bolí to priveľmi.

– Zatvorím okno, schladilo sa, – povie nečakane a myslí na neznesiteľné dni u nich doma.

– Mama si ma nikdy nevpustí do svojho srdca.

– Ved' práve to ma mrzí. Sme šťastní, a ona...

– zasekne sa.

Šimon dobre vie, že jeho mama je zo starej školy.

Sústavne ho jej otázky dokážu vykoľajit'.

Prečo nie sú manželia? Prečo je to u nich tak, a nie onak? Prečo ten veľký vekový rozdiel? A to dieťa, ktoré nikdy nebude jeho. Stále dookola ako kolotoč. Prečo? Prečo? Prečo?

– Lebo medveď, mama, – odpovedal a ukázal jej dvere. Tadeáško spí. Šimon s Luciou sú ako jedna rodina, poznajú sa navzájom dokonale. Stačí jeden jediný kontakt očí a obaja dokážu vydedukovať, čo bude nasledovať, kto ako

zareaguje v danej chvíli. V tom je dokonalosť ich vzťahu, žiť stále v porozumení, to je ten pravý kľúč k vzťahu Lucie a Šimona.

Tadeáško nezniesol, že si ho dospelí prehadzujú ako detskú hračku. I jemu pílilo sústavne uši to večné mamino moralizovanie: – Nikdy to nebude tvoj syn. Nikdy! – Mama to často preháňala svojimi rečami. Tadeáško, dotknutý takýmto správaním, vošiel do izby a ľahol si. Bolestne s pocitom krivdy vo svojom detskom srdiečku zaspal. Upokojil sa, ale mamín cirkus pokračoval naďalej. Bolesť prelína Šimonovo šťastie, tieto brehy nedokáže prelomiť. Rozmýšľa: je naozaj šťastný?

Prišlo to, čoho sa Lucia so Šimonom najviac obávali. Citové rozpoloženie Tadeáška bolo také emotívne, že to nadráňom okolo tretej vyústilo do epileptického záchvatu. Nikdy v živote Šimon také čosi nevidel. Tadeáško sa skrúcal v kĺčoch, penil, až mu z úst vytekali sliny.

Bezradne volal: – Mamka, mamka, som iba tvoj!

– Lucia, zavolám našim. Tadeáško potrebuje odbornú pomoc, – Šimon sa rozhodne vytočiť číslo, v ruke drží telefón a netrpezlivo čaká. Ubiehajúce sekundy sa mu zdajú večnosťou. Tak nech to zdvihne ktosi, prosím, prosím, zdvihne to niekto konečne? Vedie so sebou monológ a drží v ruke telefón, netrpezlivo počúva vyzváňajúci tón, na druhej strane linky sa ozve jeho otec: – Šimon, čo sa stalo? Sú tri nad ráno.

– Tadeáško dostal epileptický záchvat.

– Rozumiem, okamžite som pri vás.

Keď Šimon vynáša Tadeáška v kľúčoch z tretieho poschodia na parkovisko, sedí v aute a čaká. Celou cestou mlčí ako hrob. Prichádzajú do nemocnice, lekári v permanentnej pohotovosti vpichnú malému injekciu, kľče ustupujú, ale tá jeho vystretá rúčka a bezradné volanie: – Mamka, mamka, som iba tvoj! – dojme i lekára.

Keď vychádzajú z budovy nemocnice, už vie, rodina je u Šimona prvoradá, nebude im stáť v ceste. Prvý sa ozve Šimon: – Prepáč, mami, nesiem svoj kríž, ale som šťastný.

Pozrie sa na syna a vyriekne: – Dávam vám svoje požehnanie. Buďte šťastní.

Matkine slová v diaľke zaniknú v rannom speve vetra. Ich pravý význam poznajú iba Lucia so Šimonom a jeseň, staručká jeseň, ktorá vychádza tichému ránu oproti k stromom popri ulici priamo na sídlisko. Tam kdesi sa začína odznova nový život, hoci s krížom, no s o to väčšou láskou na pleciach.

Viac než jasná odpoveď

Nemôžem uveriť vlastným očiam: dočkal som sa a všetko ostatné je nepodstatné.

Na túto chvíľu som čakal roky. Deň za dňom som si ju predstavoval, zo všetkých síl som žil pre ňu, dýchal a bdel, noc čo noc. Táto vytúžená chvíľa prišla. Brána sa za mnou zavrie, ešte raz sa obzriem za seba, za krutými spomienkami, ktoré neodveje ani vietor, ani čas.

Stojím na konci ulice. Vo svojom letnom šate, zakvitnutých stromoch, je neskutočným obrazom, cez ktorý sa mi vracia všetko, až mám z toho srdce na črepy. Jedno viem naisto: bolesť bude vždy rovnaká i po rokoch.

Kam ísť? Kam teda ísť? Je mi odpustenie? Nájsť si cestu domov? Možno to je jediné správne riešenie. Dávno vyzutý z detských topánok hľadím cez otcove okuliare na tento svet: je iný, zmenil sa, ako ja a ľudia v ňom.

Za mnou ostáva železná brána a chladné múry nič nikomu neprezradia. A vôbec, čaká ma niekto? Tento svet mi patrí právom, nechcem nič, iba si z neho ukrojiť a vziať si to, čo mi Boh nadelil. Som súčasťou tohto veľkého sveta, ako je súčasťou každého návratu bolesti, ako je súčasťou svetla tma, v ktorej som sedem rokov žil.

Vystúpim na malom námestí. Spoznávam to tu i po rokoch, tu som vyrastal, tu som zanechal kúsok zo svojho života. Zazvoním pri dverách, v nich stojí prekvapená matka.

Slzy sa jej lejú z očí ako letná Niagara. Slzu po slze, kvapku po kvapke, počítam horkosť bolesti, ktorú matka prežíva, a prosím o odpustenie. Nič sa tu po rokoch nezmenilo: je tu ten istý kuchynský stôl, na ňom ten istý prestretý obrus vyšívaný rukami mojej mamy, ten istý obraz na stene, ako keď som odchádzal, a muškáty, tie kvitnú do krvi rovnako, ako keď som sa lúčil. – Mami, – poviem zlomene. Matka sa iba nadýchne, pohladí ma. V jej tvári je toľko bolesti, toľko utrpenia, že chcem za ňu niesť jej kríž,

nech ju už nič viac nebolí. Sklamal som ju na celej čiare.
Rukami si ma privinie na hrud' a dodá:

– Vitaj doma, synak.

Je šťastná. Vrátil som sa. Prejdú dlhé, neskutočné roky, spomienky, ktoré mi nedajú spať, nedokážem sa s tým vyrovnat'. Sám to však nedokážem.

V ten deň sme sa vracali z rodinnej oslavy. Cesta bola zamrznutá ako teraz moje svedomie, keď nahliadam matke do očí a hľadám tú správnu odpoveď na všetky otázky.

Bola zima, mráz ako vyšitý a cesty ako zrkadlo.

Nezvládol som pravotočivú zákrutu a vběhol som oproti idúcemu autu do protismeru.

Zaryto mlčím. Odrazu to bolestivé ticho preruší brat.

Vrátil sa práve z práce, prekročil prah domu. Keď ma uvidí, skypí v ňom žľč.

– Vrah sa vrátil, – a schytí ma pod golier.

Matka skočí pomedzi nás: – Nebláznite, ste bratia!

Nenávisť plodí iba nenávisť... Prestaňte!

Sklopím zrak. Viem, nepatrím sem, moje miesto už nie je doma, túžim odísť preč. Odísť znamená začať inde, nie tu, medzi blízkymi. Bratove slová ma zabolí, nečakal som ich, napriek tomu dodám:

– Nie, Jano má pravdu, mama, odchádzam. Navždy.

Zabuchnem za sebou dvere a rozbehnem sa ulicou.

Túžim sa vymaniť z tohto prostredia, aby ľudia na mňa zabudli. Túžim odísť, odísť, iba odísť, navždy preč. V tom okamihu zastanem, bránka zavrzga ako moje svedomie. Kráčam medzi tuje, v ktorých sa smaragdí každá bolesť,

skloním sa k pomníku rodinnej hrobky a prečítam nahlas mená: Erika Horváthová – rodená Zozulčáková, deti Oliver a Kristínka Horváthovci.

Dotknem sa pomníka a rozplačem sa. Zložím sa do vlastnej bolesti a ticho zastonám.

– Aspoň vy mi odpustite!

Stačí jediný okamih. Oblohou prebehne blesk, obloha sa sfarbí do sivočiernej farby a natiahne na seba čierny plášť.

– Smrť živým ťažko odpúšťa!

Zahľadím sa do zeme, mám pocit, že som navždy stratený.

Pravdivý príbeh

Jadro Kristovho príbehu
roztriešteného na atóm.

V srdci večný Jeruzalem.
V očiach starý Eufkrat
hodný Alzheimerera.

To všetko je hodné
tohto príbehu.
Vyhnání synovia Izraela
čakajú na číhajúcu smrť
zvesenú z kríža,
z ktorého tečie nedopitá krv.

Zotrite storočný prah z očí!
Vyryte na všetky kríže I.N.R.I.!

Každá cesta bolesti
je cesta na Golgotu,
tá nikdy nevedie späť.
Stokrát rozihraný príbeh
podľa známej réžie,
zlomený kvet, sklonený k zemi,
a ešte tisíce právd.

Ale je iba jeden kríž.
Jeden Kristus. Jedna správna cesta,
z ktorej prší bolesť ako soľ.
A nepohneš sa z miesta,
iba položíš vlastné srdce na oltár.

Pochopíš veci dávno nepoznané.
Iba On vie, prečo je osudu dané
milovať a trpieť v mene kríža.

Kúpim ti Ameriku

(priateľke D.)

V McDonalde ti kúpim Ameriku,
v čiernom cadillacu
príde večer zahľadený do teba.
Rozžiari tvoje oči,
pláva v nich kalifornské nebo.

Ty uveríš, že ťa milujem viac
ako Obama svoje prezidentské kreslo,
pochopíš veci dávno nepoznané.

Nepotopí ich ani Titanic,
keď more dotýka sa tvojich brehov
a tak šialene nám špliecha na maják.

Rybársky song o nás dvoch

Blysol sa mesiac
ako zubáč v dravej rieke,
je noc, chvejem sa ako rybársky prút.
Chytená si dávno v mojej sieti.
Osem rokov žijeme si
bez horských prirážok a bez pokút.

Občas sa to medzi nami napne
ako silon tridsaťpäťka,
ja ako správny rybár
dávam radšej priestor pre ticho
ako rozbúriť na našich vlnách búrku.
Pritúlím sa k tebe, ty ešte tuhšie
a ráno donesiem ti babie leto na kornútku.

Vieš, ako správny rybár mám rád,
keď sa ticho nesie dole prúdom.
Odnesie všetku špinu,
prúd stiahne moju i tvoju vinu.

Keď ponorím sa
do tvojich hebkých vlasov znova,
pokojná je opäť voda.
Povieš iba do ticha. Voda znesie veľa
v zábere jedinom.
Chytená si do mojich sietí navždy.
Netúžil som po inom.

Ešte je čas, Ingeborg, ešte je čas

Mám k dispozícii hlad po poznaní,
v rukách verše Ingeborg Bachmannovej,
v očiach elektrizujúce svetlo, ktoré nabíja.

Zvláštne, ako čas bije do hodín
pästiarskym súbojom. Rozmýšľam, Ingeborg:
Aký je to pocit raňajkovať s mŕtvymi v tráve?
Rose pri kríži odzvonilo naveky,
hmla sa zdvihla ako Boží prst.

Zrastenými rukami do slov,
mne tak blízkym,
rozčítanú ťa mám ako bestseller.
Listujem stránku po stránke,
rozbíjam vlastné myšlienky na atóm.
Vieš, je to zvláštne.

Smrť je nám čoraz bližšia ako vlastná košeľa,
keď sa obaja obzrieme za seba,
a za oknom sa slnko naposledy
zareže do oblohy.

Deň zhasne ako starootcovská lampa na stole.
Ja viem, som presvedčený.
Ešte mám čas. Ešte mám čas, Ingeborg.

Srdce na kľúč

Natiahnem svoje srdce na kľúč
ako hraciu skrinku,
som rád, že stále hrá.

Ručičky na hodinkách rozbehli
svoj olympijský maratón,
je päť minút pred dvanástou,
je dostatok času
rozkrojiť tmu na svetlo,

vložiť do svojich dlaní
slovo ako chlieb a byť v symbióze
s vlastnými vráskami,
kým nedozreje čas ako rajské jablká.

Smädná voda splaší svoje brehy,
zhasne i posledný maják na mori
a ja uverím pravde, že z každého kríža
pramení bolesť bez rozlúčky.

Natiahnem svoje srdce na kľúč
ako hraciu skrinku,
som rád, že stále hrá.

Poeta Schelingerovi

Videl som plakať hviezdy,
nebo sa vyklonilo zo svojej dráhy
a zatajilo dych.

Je noc, keď plačú starí rockeri,
preberám nočné svetlo ako hrach
a myslím na Schelingera,
jeho večnú vieru v rock.

Chlap má právo znežnieť na princa,
veriť, že holubí svet,
vždy stojí na krídlach.

Rocková pravda sa nikdy nezapiera,
keď zranené nebo hrá Schelingera.

Verí holubom. Verí vždy na návrat.

Túžba premeny

Aktivujeme v sebe vlastné city,
tie predplatné túžby k vrcholu.
Ráno čo ráno – noc čo noc,

ktorá sa vyzlieka z plameňa,
ty ležíš pri mne
ako trojštvrťová nota
v notovej osnove
a vo mne sa zrkadlí pravda po poznaní.

V pazúroch tvojej moci
mením sa zo zvierat'a na hada
na ceste k vrcholu
Mount Everest v našej spálni.

Si moja droga na každý deň,
dávkuješ ma pomaly,
trhá mi to žily do extázy

cez vášeň, ktorá vo mne
zomrie tisíckrát a opäť vstane z kríža,
nakoniec prehovorí rečou Krista.

Láska je stred vesmíru,
náš krajec rozdaný do poslednej omrvinky.
Láska je večný chlieb upečený do zlatista
a prvé jarné konvalinky.

Noc kráčajúca k ránu

Rozhojdám
spomienky vo vetre.
Jeseň zúri na vlnách.

Do šálky čaju pridám
ukradnutý mesiac,
chýba mi jeho lúč.

Nebo je večná galéria obrazov,
Boh ju nikdy nevydraží na aukcii.

Všetko je umenie –
jeseň, v ktorej sa dážd'
bozkáva s kvapkami,
noc vyzlečená z tmy
kráčajúca k ránu.

V básni prebúda sa deň.
Konečne svitá.

Ruže pre mamu

(mame)

Noc sa chveje
ako jesenné ruže za súmraku.

Do ticha mramorových hviezd
Malý princ hľadá svoju planétu,
nechápe svet dospelých.

Nebo zapriahnuté
do Veľkého voza
dávno neverí na rozprávky.

Prečo sa noc neobrátí na oheň?

Stačilo by tak málo,
rozkrojiť tmu na svetlo
a veriť na zázrak.

Zabili Bénazír Bhuttová

Zvony prebudené z kómy,
zabili Bénazír Bhuttová.

Smútok sa zasekol
v písacom stroji,
všetko sa odvíja
od čiernej pásky.

Na krvavých vlnách
spí smrť,
to varovné memento
pre ostatných.

Brehy zmývajú
zo seba nevinnú krv.
Mĺkve nebo
ako prázdny hrob
spovedá sa Bohu.

Vraždy sa stali mostom
pre ďalšiu budúcnosť.
Prečo, Bože?
Veď každá žena je Mária
a Kristus je taký sám.

Zvláštna chvíľa

Oči ponorené do rána,
perom sa vlievam
do vlastnej spovede.

Ty ešte spíš,
ráno stúpa k vrcholu,
s krídlami i bez.

Vtáci za oknami skrývajú
svoje tajomstvá,
nesú ich oblohou,
ten malý kúsoček z nás.

I básnici majú krídla.

Sobotné ráno

Zarosený deň sa dvíha
zo stebiel trávy.
Horúci vietor fénuje
vlasy klasom z dlhej chvíle.

Najvyšší rozťahol závesy
a hrá na mandolíne.

Tomáš Potočník

dátum narodenia: 13.5.1966

pracuje ako učiteľ ZŠ

ĽUDIA

(úryvok zo scenára)

EXT. MESTO BUDÚCNOSTI – RÁNO

RÔZNE ZÁBERY

Východ slnka, vysoké budovy fantastických tvarov, stroje znečisťujúce prostredie neexistujú.

ÚVODNÝ KOMENTÁR

Od roku 6013 sa už všetky
živočíšne druhy spolu
dorozumievajú univerzálnym
jazykom.

Všetci bez rozdielu navzájom spolupracujú,
snažia sa zlepšovať životné podmienky
na preplnenej Zemi.
Až na jeden druh...
Jeden živočíšny druh si naplňa vlastné
ciele a stará sa len sám o seba...

V uliciach premávajú vozy ťahané ZVIERATAMI. Veľké dlhé vozy ťahajú veľké zvieratá, malé vozíky ťahajú malé zvieratká. V riekach premávajú VELRYBY, na chrbtoch majú lavičky s CESTUJÚCIMI. Vo vzduchu lietajú stovky VTÁKOV, nesú balíky. Veľké ORLY, letiace v rôznych skupinkách, prepravujú kabíny s cestujúcimi. Chodníky sú preplnené, všetci sú pekne oblečení, upravení, živo medzi sebou komunikujú a ponáhľajú sa do práce.

Okraj chodníka lemuje dutý plastový priehľadný obrubník, v ktorom je vyhradený priestor pre CHROBÁKY. Všetky chrobáky sú tiež pekne oblečené, tiež živo komunikujú.

Na jednom mieste je priehľadný obrubník rozšírený, vo vnútri strieka miniatúrna fontána, okolo ktorej sa naháňajú maličké chrobáčky v rovnošatách materskej školy.

Zrazu obrovská topánka na nohe neznámeho človeka TOMÁŠA šliape na plastový obrubník.

Chrobáčky sa naľakajú, ale nikomu sa nič nestane, priehľadný kryt všetkých ochráni.

Sledujeme Tomáša, ktorý v modrom obleku kráča do práce, blíži sa k vysokej budove s názvom MINISTERSTVO STYKU MEDZI ŽIVOČÍŠNYMI DRUHMI. Tomáš sa trochu kýva zo strany na stranu, nakoniec sa stratí vo dverách ministerstva.

STRIH NA:

INT. BUDOVA MINISTERSTVA, CHODBA NA 1112.
POSCHODÍ - RÁNO

Nad dverami výťahu svieti číslo 1107, 1108, 1109, 1110,
1111, 1112.

Výťah zastaví, dvere sa otvoria, z výťahu spomedzi
ostatných rýchlo vybehne Tomáš, pravou rukou si drží ústa
a uteká do najbližšieho WC.

O chvíľu z WC vychádza, kráča a utiera si ústa do
papierového obrúska, potom vojde do dvier nejakej
kancelárie.

STRIH NA:

INT. KANCELÁRIA NA 1112. POSCHODÍ - RÁNO

V kancelárií sú dva kancelárske stoly, za jedným stolom
sedí úradník SLON, na očiach má okuliare, práve chobotom
pečiatkuje papiere, rukami ich pritom automaticky prekladá
z jednej kôpky na druhú. Za druhým stolom, na ktorom je
veľký neporiadok, nesedí nikto.

Do kancelárie vojde Tomáš, rýchlo si sadne za svoj stôl
s neporiadkom, bezvládne sa rozvalí do kresla. Slon na
Tomášov príchod nereaguje, stále pečiatkuje, po chvíľke
povie.

SLON
(lamentujúco)

No nazdar . . .

Tomáš sedí ďalej so zavretými očami, iba mávne rukou.

SLON
Čo si v noci vyvádza?

Tomáš sa hlboko nadýchne, vydýchne a povie.

TOMÁŠ
Ale... Bol som v Morskom Meste.

SLON
(pozrie na Tomáša)
Zase?

TOMÁŠ
(nehybne)
No a?
Veď som minister styku medzi
druhmi...
Mám tam priateľov.

SLON
(pozerá na Tomáša)
Medzi delfínmi?

TOMÁŠ
Ja mám všade priateľov.
Kvapku sme to včera prehnali...

SLON

(so záujmom)

Takže dnes v noci si sa porovnával

s delfínmi?!

Skúšali ste, ktorý druh viac znesie?!

Ako to dopadlo?!

Kto vyhral?!

(nakloní sa k Tomášovi)

Kto vyhral?!

TOMÁŠ

No ja, ha - hááá!

(zasmeye sa hlasno, až ho napne na
zvracanie)

SLON

No iste!

Slon náhle vyskočí zo stoličky, pridupe k Tomášovi, ktorý už tuší, čo bude nasledovať, otvorí oči, chce utekať, ale už je neskoro, slon ovinie Tomášovi okolo krku svoj dlhý, hrubý chobot a začne ho škrtiť.

SLON

Kedy ťa včera vyniesli hore?!

Priznaj sa, kedy ťa vyplavilo?!

Slon kričí, jačí, kýva s Tomášom na všetky strany, máva pritom veľkými plochými ušami, až zo stola odveje papiere.

Zrazu sa otvoria dvere a do kancelárie vstúpi ČIERNY
CHRT v striebornom obleku - ŠÉF DIPLOMACIE.

ČIERNY CHRT

Dobré ráno, ééé, prepáčte,
ale kto z vás ide na kongres?

Šéf diplomacie sa nijako nečuduje tomu, čo vidí, dobre
pozná Tomáša a jeho kolegu slona, vie, čoho všetkého sú
schopní, v dobrom slova zmysle.

Slon nenápadne uvoľňuje, odvíja chobot z Tomášovho krku,
pritom povie.

SLON

(rezolútne)

Dobré ráno.
Ja by som išiel, ale nemôžem.
Mám rozrobenú analýzu.

ČIERNY CHRT

Aha.

(pozrie na Tomáša)

Tak Tomáš, mohol by so ťa požiadať?
Do večera chcem mať na stole podrobné
informácie
zo zasadnutia výboru a udeľovania cien.

TOMÁŠ

Rozkaz, šéfko...

(pomaly sa zdvíha z kresla)

Kedy sa to začína?

ČIERNY CHRT

Už sa to začalo,
(ukáže prstom na hodinky)
pred pol hodinou.
(odíde, dvere sa zavrú)

Tomáš stojí za svojím stolom so zavretými očami, chvíľku mu trvá, kým si uvedomí, čo mu šéf povedal.

STRIH NA:

INT. BUDOVA MINISTERSTVA, CHODBA NA
PRÍZEMÍ - RÁNO

Nad dverami výťahu svieti číslo 5, 4, 3, 2, 1, 0.

Výťah zastaví, dvere sa otvoria, z výťahu spomedzi ostatných rýchlo vybehne Tomáš, pravou rukou si drží ústa a uteká do najbližšieho WC.

O chvíľu z WC vychádza, kráča a utiera si ústa do papierového obrúska, keď uvidí starého šedivého KÁČERA sediaceho na vrátnici od nepamäti, slušne ho pozdraví.

TOMÁŠ

Dobrý deň.

Šedivý káčer si strhne okuliare z očí, vykloní sa z okienka vrátnice a povie.

ŠEDIVÝ KÁČER

Už sme sa zdravili, pán minister.

Pred desiatimi minútami, keď ste
prichádzali, tak ste sa pri mne na
chvíľku zastavili...

TOMÁŠ

(rozpačito zamáva obrúskom nad
hlavou)

Prepáčte. Mám toho nejako veľa.

ŠEDIVÝ KÁČER

Nič sa nedeje.

(pozerá za Tomášom, až kým
nevyjde z budovy)

STRIH NA:

EXT. PARKOVISKO PRED BUDOVOU
MINISTERSTVA - RÁNO

Tomáš kráča po preplnenom parkovisku priamo k svojmu
služobnému vozu.

Vedľa voza na lavičke sedí biely KÔŇ PEGAS a číta
noviny, na prekřížených nohách má natiahnuté elegantné
šortky.

Tomáš sa postaví pred neho a povie.

TOMÁŠ

Dobré ránko, Pegas, potreboval
by som odvieŕť.

KÔŇ PEGAS

Ahoj, ahoj.

(pozdraví s úsmevom a skladá noviny)

Kam to bude?

TOMÁŠ

Mohol by si ma, prosím ťa,

hodiť do prístavu?

KÔŇ PEGAS

No jasné, sadaj.

Kôň Pegas si rýchlo obúva kolieskové korčule, vstáva z lavičky a zapriaha sa do voza.

Tomáš zatiaľ nasadá.

KÔŇ PEGAS

(na Tomáša nepozera, zapína si popruhy)

Nie je ti po včerajšku zle?

TOMÁŠ

Trochu mi je špatne,

prečo sa pýtaš?

KÔŇ PEGAS

Lebo keď som ťa viezol v noci

z Morského Mesta domov,

nevyzeral si dobre.

Myslel som si, že to neprežiješ.

TOMÁŠ

(prekvapene)

Naozaj? To si bol ty?

Ďakujem, Pegas, ďakujem.

Aj si ma uložil do postele?

KÔŇ PEGAS

(otočí hlavu k Tomášovi)

Aj som ťa vyzliekol a osprchoval.

TOMÁŠ

Aj si ma osprchoval...

Ďakujem.

KÔŇ PEGAS

Nemusíš toľko ďakovať, priatelia
si predsa majú pomáhať.

TOMÁŠ

(súhlasne)

No to je fakt.

KÔŇ PEGAS

Ja by som zase bez teba
nemal túto dobre platenú prácu.

Našiel si ma na ulici...

A zobral si ma k sebe.

TOMÁŠ

(odľahčene, humorne)

A dobre som urobil, aspoň ma má kto odvieť
v noci domov.

Aspoň ma má kto osprchovať.

KÔŇ PEGAS

Som rád, že som ťa stretol.

Som rád, že som našiel priateľa.

(zapne sirénu a vyrazí na cestu)

TOMÁŠ

A ja som rád.

STRIH NA:

EXT. HLAVNÁ ULICA – RÁNO

RÔZNE ZÁBERY

Tomáš sedí vo voze, žalúdok sa mu trasie, je mu zle, snaží sa sústrediť na to, aby sa nepovracal, vlasy mu vejú v prievane.

Práve prechádzajú okolo vysokej budovy Národnej banky, jej vrchol je zapichnutý do mrakov, ktoré sa pomaly pohybujú. Zdá sa, že budova padá, ale monumentálny profil obrovskej kamennej tváre majiteľa banky Eduarda, pripevnený na stene budovy, každého uistíuje o jej pevnom postavení.

STRIH NA:

EXT. MÓLO, PRÍSTAV PRE VEĽRYBY - RÁNO

Pri jednom nástupišti (móle) je „pristavená“ veľryba. Obyvatelia na ňu nastupujú (na chrbát veľryby) a sadajú si na lavičky, okolo ktorých je ochranné zábradlie.

Z bočnej ulice sa približuje voz.

Voz zastaví na kraji cesty. Z voza zoskočí Tomáš a vykročí k smerom k mólu. Keď prechádza okolo koňa Pegasa, povie:

TOMÁŠ

Ďakujem, Pegas.

KÔŇ PEGAS

Mám tu na teba čakať?

(zakričí zadychčane
a čaká na odpoveď)

TOMÁŠ

Áno!

Kôň Pegas sa ihneď vyvalí do trávy a vypláži jazyk.

Tomáš uteká k mólu (nad vstupom na mólo je na orientačnej tabuli napísané „PLAVBA - KONGRESOVÝ PALÁC“), lebo práve zaznel zvon oznamujúci ukončenie nástupu a spúšťanie závery, ktorá uzatvárala vstup na veľrybu. Tomáš naskakuje na chrbát veľryby (medzi ostatných

cestujúcich), veľryba vypláva, v pozadí sa odhaľuje rieka s ďalšími veľrybami, za riekou je nedohľadné mesto.

STRIH NA:

EXT. RIEKA - RÁNO

RÔZNE ZÁBERY

Tomáš sedí na chrbte veľryby na lavičke, sleduje okolie, z diaľky sa po oboch stranách brehu rieky perspektívne približujú vysoké futuristické budovy.

V diaľke sa objavuje najväčšia budova sveta –
KONGRESOVÝ PALÁC.

STRIH NA:

EXT. MÓLO, VSTUP DO KONGRESOVÉHO PALÁCA -
RÁNO

Po rieke sa k mólu, ktoré je priamo pri Kongresovom paláci, približuje veľryba. Veľryba zastaví, závora sa zdvíha, prvý z veľryby vybehuje Tomáš, uteká cez mólo rovno do skleneného výťahu, ktorý hneď začne stúpať popri vysokej stene budovy Kongresového paláca. Výťah sa zastaví, Tomáš vbehne do budovy.

STRIH NA:

INT. KONGRESOVÝ PALÁC, ROKOVACIA SÁLA - DEŇ

Tomáš beží po chodbe, drží si ruku na ústach, vojde do WC.

O chvíľku vychádza z WC, hľadá vo vrecku papierové obrúsky, zisťuje, že už nemá, utiera si preto ústa do rukáva a vchádza do gigantickej rokovacej haly na balkón pre pozorovateľov.

Vo vnútri haly sa ligoce jazero. Okolo jazera sú poschodové tribúny pre kongresmanov všetkých živočíšnych druhov. Malé tribúny pre malé živočíšne druhy, veľké tribúny pre veľké živočíšne druhy. Delegáti z oceánu sú vo vode, v jazere.

Na hladine uprostred jazera je veľké plávajúce javisko s veľkoplošnými obrazovkami. Na javisku pri rečníckom pulte s mikrofónom stojí NETOPIER HENRY v slávnostnom plášti.

Na veľkoplošných obrazovkách poskakuje zväčšenina netopiera Henryho – priamy televízny prenos. V dolnej časti obrazovky sa objaví menovka „Predseda COP Henry“.

Za netopierom Henrym stoja v rade všetci nominovaní VEDCI, zástupcovia z rôznych živočíšnych druhov.

HLAS MODERÁTORA

Predseda Celosvetovej Organizácie
Porozumenia netopier Henry teraz
odovzdá ceny vedcom, ktorí svojimi
vedeckými objavmi prispeli k zlepšeniu
života na Zemi!

NETOPIER HENRY

Dovoľte mi, aby som vám
v mene všetkých obyvateľov Zeme,
poďakoval za Vašu zmyslupnú prácu.
Najväčším objavom je bezpochyby objav
génu nesmrteľnosti tímu korytnačiek
z Ústavu genetiky z ostrova Atlantída.

Na obrazovke sa objaví tvár veľkej starej KORYTNAČKY
RENÁTY s pozláteným pancierom, sediacej v lôží
s menovkou „VIP COP Renáta“.

NETOPIER HENRY

Vďaka génu nesmrteľnosti
sme sa stali všetci nesmrteľnými...
Ďakujeme.

V sále zaznie ohromný neutíchajúci potlesk, korytnačka
Renáta sa usmieva, vychutnáva si úspech svojho
živočíšneho druhu.

Na obrazovke sa znovu objaví netopier Henry.

NETOPIER HENRY

Ďalším prevratným objavom je
teória transformácie času tímu delfínov z Inštitútu
experimentálnej fyziky z Bermúd,
vďaka ktorému sa budeme môcť vrátiť v čase
a eliminovať tak straty na životoch pri prírodných
katastrofách.
Ďakujeme.

V sprievode potlesku sa na obrazovke objavia DELFÍNY,
vznášajú sa vo vode, s úsmevom na tvári si tiež užívajú
epochálny úspech, dole na obrazovke sa objaví menovka
„Inštitút experimentálnej fyziky, Bermudy“.

HLAS MODERÁTORA

Predseda Celosvetovej Organizácie
Porozumenia netopier Henry teraz vyhlási
najhorší živočíšny druh!

Na obrazovke sa znovu objaví netopier Henry.

NETOPIER HENRY

V hodnotení spolupráce medzi druhmi na
poslednom mieste skončili...
(v sále zavládlo ticho)
Ľudia...

Na obrazovke sa objaví tvár prezidenta ľudí ADAMA,
sediaceho v lôží. Prezident ľudí sa neusmieva.

NETOPIER HENRY

Komisia, ktorá mala preveriť vaše aktivity,
zistila, že vaše hospodárenie je nerozumné,
ekonomika, ktorú plánujete a riadite, smeruje
k plytvaniu životne dôležitých zdrojov.
Všetci sme sa zhodli na tom,
že svojimi činmi ohrozujete nás všetkých!
A za to vám udeľujeme napomenutie
najvyššieho stupňa!

ADAM

Protestujem!
(postaví sa)
To nie je pravda!
My nehospodárimo nerozumné!
My ľudia sa predsa zaoberáme
výskumom vesmíru, ako jediní
lietame na iné planéty!

Na obrazovke sa objaví prezident všetkých hrochov
„Prezident hroch RUDOLF“.

HROCH RUDOLF

Ako ste tým prispeli k zlepšeniu
života nás všetkých?
(vyfúkne dym z cigary a čaká
na odpoveď)

Na obrazovke sa objaví prezident ľudí Adam, po chvíľke
povie.

ADAM

Kapacita Zeme je obmedzená,
počet obyvateľov rýchlo rastie!
Snažíme sa hľadať nový priestor,
nové planéty, na ktorých by sme mohli žiť!

Na obrazovke sa objaví „Kráľovná včela IZABELA“.

VČELA IZABELA

A už ste nejaký priestor našli?!

ADAM

Najnovšie výskumy potvrdili,
že by sa naším druhým domovom
mohla stať planéta Mars!
(Adam vystrie ruky, akoby chcel
všetkých objat'.)
Na planéte sme vybudovali základňu
a dokončujeme letisko!

Na obrazovke sa objaví „Prezidentka žirafa CONSTANCE“
s poschodovým náhrdelníkom okolo krku.

ŽIRAFÁ CONSTANCE

Máte na mysli ten komplex budov, ktorým
dominuje vaša do kameňa vytesaná tvár?!
Aký máme my z toho prospech,
že sa na nás z Marsu vyškiera váš ksicht?!
Prečo klamete?!
To nie je žiadna základňa!
To je vaša súkromná rezidencia
prispôbena pre život ľudí!

Ako vidieť, vy ste si už priestor pre život
našli!
Napíňate si vlastné ciele!

Na obrazovke sa objaví v tmavých okuliaroch diktátor
„Prezident komár KOLOMAN“, sadne si na najbližší
mikrofón, jeho ochranka ho nasleduje.

KOMÁR KOLOMAN

Presne tak!
Staráte sa len a len o seba!
Fuj!!!
(buchne päťou po mikrofóne)

Väčšina kongresmanov podporí komára Kolomana a pridá
sa k nemu a tiež kričia: „Fuj, fuj, fuj...“

Na obrazovke sa objaví prezident Adam, nevie, čo povedať,
následne odíde. Opustí rokovaciu sálu.

Tomáš pozerá na to čo, sa deje, potom sa aj on vytratí
z balkóna pre pozorovateľov.

Alena Potočnicková

dátum narodenia: 9.3. 1991

študentka ČZU Praha

7. jún 1951

Ticho preťal tlmený vrzgot dverí. Susan si tíško vzdychla a utrela si z čela kvapky chladného potu. Bola rada, že je už konečne doma, pretože cesta ju veľmi unavila. Zložila si z hlavy šatku a na stôl položila tašku s nákupom. Sadla si na stoličku a pritiahla k sebe pohár s vodou. Ovlažila si suché hrdlo a pozorovala svojho starého, chorého muža, ktorý ešte stále spal v mäkkých, bielych perinách. Tento pohľad ju vôbec netešil. Vedela, že čoskoro zomrie. Ľutovala, že mu nemá ako pomôcť. Slzy sa jej tísli do očí. Ovládla ju sklúčenosť. No uvedomovala si, že nesmie podľahnúť beznádeji a smútku. Nepomohlo by to. Z biedy by ju to nevytrhlo. Odvrátila sa od obrazu spôsobujúceho bolesť a tvár si prikryla dlaňami. Na tele pociťovala čoraz väčšiu zimu. Začala si šúchať ruky. Fúkala si na ne teplý vzduch. Po chvíli si všimla, že v kozube dohára oheň. Nelenila. Vzala si niekoľko hrubších polien a hodila ich medzi čierne, obhorené zvyšky.

„Klop! Klop! Klop!“ ozvalo sa. Susan pozrela na dvere. Kto to môže byť? Deti predsa nikdy neklopú, keď prichádzajú

domov, pomyslela si. Odpoveď na seba nenechala dlho čakať.

Kľučka sa stlačila, dvere sa otvorili a v miestnosti sa objavil vysoký pán s tmavými vlasmi a klobúkom na hlave.

„Dobry deň. Pani Perezová?“

„Áno, to som ja. Kto ste a čomu vďačíme za vašu návštevu?“

„Som Francisco San Nero. Syn Marca San Nera. Rozprával som sa s Olíviou predtým, než ste prišli.“

Susan si prezrela drahé oblečenie, rozpamätávala sa na známu mužskú tvár.

„Prepáčte, že som vás hneď nespoznala. Nech sa páči,“ ponúkala mu stoličku.

„Nič sa nestalo,“ snažil sa predstierať zdvorilosť.

„Dáte si niečo?“

„Nie, ďakujem,“ pohľadom pohrdavo preletel po jednoducho zariadenej izbe. Žena sa posadila na stoličku oproti. Postrehol, že je nervózna z jeho prítomnosti.

„Prišiel som nevhod?“

„Nie! Vôbec nie! Len škoda, že ste mi vopred neoznámili, že prídete. Mohla som navariť chutný obed.“

„Som tu len na skok,“ odvetil trochu odmerane. „Povedzte mi, pani Perezová, koľko máte detí?“

„Osem.“

„A kde sú teraz?“

„Zrejme sú vonku,“ odvetila a očami zablúdila na rozhorenom ohni. Vstala a kráčala ku kozubu. Kľakla si na kolená a zohrievala dlane. „O tomto čase spolu zvyknú chodievať na lúku,“ dodala.

„A nerobí vám problém uživiť takú veľkú rodinu?“

„Manžel prednedávnom ťažko ochorel. Lekár mu zakázal pracovať, pretože sa nesmie príliš namáhať. Zarábala z nás najviac. Plat môjho muža bol hlavným zdrojom obživy pre celú rodinu. Peniaze, čo zarobím ja, stačia akurát na stravu. Zatiaľ si máme čo vložiť do úst. No musíme splácať množstvo dlhov. Nedokážem predvídať, čo bude o deň, o týždeň či o mesiac. Žijeme v neistote. Nemožno jednoznačne odhadnúť, ako dlho ešte vydržíme,“ nahlas sa rozplakala. Do rukáva si utierala slzy a opäť sa zahľadela do plameňov.

„Neplačte,“ pristúpil k nej a chytil ju za ruku.

„Je nejaká šanca na uzdravenie?“

„Môžu ho vyliečiť isté lieky. No, žiaľbohu, sú veľmi drahé. Omnoho drahšie než náš mesačný príjem. Prečo sa ma pýtate?“

„Lebo poznám riešenie týchto problémov.“

„Naozaj?“

„Áno.“

„Poradte mi, prosím. Cítim sa bezmocná. Nevieť, čo robiť ďalej.“

„Pani Perezová, disponujem obrovskou sumou peňazí. Vlastným približne päťdesiat miliónov dolárov. Som ochotný poskytnúť vám tri a pol milióna.“

Susan stratila reč. Ponuka bohatého pána ju prekvapila.

„Teda? Prijímate, alebo nie?“

„Ste veľmi šľachetný. Ale, žiaľ, nemôžeme to prijať.“

„Prečo nie?“

„Pochybujem, že by sme si niekedy v budúcnosti nahonobili toľko peňazí. Nikdy ich nebudeme schopní vrátiť.“

„To od vás predsa nikto nežiada. Ja nechcem, aby ste mi ich vrátili.“

„Nech Boh oplatí vašu láskavosť. Ďakujeme.“

„Nejde tak celkom o láskavosť.“

„Nerozumiem,“ podotkla Susan nechápavo.

„Pravdou je, že máte niečo, čo ma veľmi zaujíma.“

„Áno? A čo?“

„Olíviu.“

„Vy moju dcéru milujete?“

„Je nesmierne krásna. V živote som nevidel krajšiu ženu,

než je ona. A bol by som rád, keby sa stala grófkou San Nero.“

„Olívia je zasnúbená. Už si určili aj termín svadby.“

„A za koho sa mieni vydať?“

„Za jedného doktora. Volá sa Diego Lopez.“

„To neprekáža,“ namietol pokojne. „Prehovoríte ju.“

„Snáď si nemyslíte, že obetujem dcérino šťastie iba pre peniaze.“

„Ale myslím,“ zaškľabil sa. „Uvažovali ste o budúcnosti? Čo bude so zvyškom rodiny, keď sa Olívia vydá za doktora?“

„Nie.“

„Ona biedu opustí a začne odznova. Okúsi prepychovejšie prostredie. No čo vy ostatní? Kam sa podejete? Kto sa podujme pomôcť chudobným ľuďom? Kto z bohatých sa vzdá časti majetku v prospech sedliakov? Nikto. Všetci ste im ukradnutí. Mne však nie. Prišiel som sem s výhodnou ponukou, ktorú verím, že prijmete.“

„Lutujem. Svadba je vážny krok. Musí o ňom rozhodnúť ona sama.“

„Domnievate sa, že nakrmíte rodinu a splatíte dlhy tak, že sa zahráte na hrdinku? Bezo mňa ste stratení. A čím skôr to pochopíte, tým lepšie.“

„Nepočuli ste ženu?!“ ozval sa chrapľavý hlas spoza nich.

Starec so šedivou bradou prižmúril oči a sledoval nezvaného hosťa. Krátke ticho zrazu preťal silný kašeľ. Peter si priložil k ústam vreckovku. Snažil sa na okamih prestať a nadýchnuť sa, no potrebu kašľať nevládal premôcť. Pripadal si slabý a zničený. V hrdle cítil páľčivú bolesť a svaly ho boleli od častého napínania...

Susan hľadela na manžela s veľkými obavami. Pristúpila k nemu, sadla si do mäkkých perín a suchou handrou mu utrela vlhkú pokožku.

„Napi sa,“ podávala mu pohár s liečivou medicínou.

Peter si upil hodný dúšok a znova klesol do perín. Po chvíli sa mu konečne uľavilo. Privrel oči a zhlboka dýchal. Na čele mu spočinula jemná ženská dlaň.

„Božemôj! Ty priam horíš! Idem po doktora!“ rozbehla sa k dverám.

„Stoj!“ skríkol z posledných síl. Susan pustila kovovú kľučku a opätovala manželovi znepokojený pohľad.

„Ale, Peter, veď máš horúčku a...“

„Prikazujem ti, stoj!“ zopakoval a uprel zrak na mladého muža. „Nepatrí sa nechávať návštevu čakať.“

„Choďte po lekára.“ pozrel na Susan. „Ja počkám.“

„Ale ja nie!“ poznamenal Peter náhle. „Dokončíme náš rozhovor.“

„Áno,“ všimol si, s akou nechutťou a odporom si ho starec

premeriaval. „Samozrejme. Asi je predsa len nevyhnutné, aby sme hneď teraz celú vec ešte raz objasnili.“

„Niet čo objasňovať. Všetko, čo malo odznieť, už odznelo.“

„Pozrite sa. Viem, že dve z vašich detí sú zatiaľ nevzdelané a že jedno z nich dokonca ničí zákerná choroba. Nemohli by sme sa o veci porozprávať aspoň kvôli nim?“

„Kto vám o tom povedal?“

„Olívia,“ zaklamal.

„Nevymýšľajte si! Poznám ju. Ona o rodinných problémoch pred nikým nehovorí.“

„Sme iba ľudia. Každý z nás občas potrebuje niekomu sa zdôveriť a nechať si poradiť.“

„Lenže ja pochybujem, že sa zdôverila práve vám. Ste síce syn jej šéfa, ale nie ste jej priateľ.“ Vysoký chlap so starostlivo uhladenými čiernymi vlasmi, tenkými perami a bledou pokožkou na neho pôsobil zlým dojmom. Spôsob, akým stál, akým sa pozeral a rozprával. Čo urobil, urobil s úplnou sebaistotou. Akoby sa ani nebál, že v niečom môže zlyhať. Z úzkych, tmavých očí vyžarovala prefičanosť a arogantnosť. Letný úsmev Francisca San Nera vyzeral nepredstierané a Petra zneisťoval.

„Stačilo, že som bol nablízku a vypočul ju. Vravela mi, že je veľmi nešťastná. A že by dala čokoľvek, keby to dokázala zmeniť.“

„Aj my by sme dali čokoľvek, keby sme to dokázali

zmeniť,“ odvetila Susan smutne.

„Vaše životy a životy vašich detí závisia od jedného správneho rozhodnutia. Veta, možno dve a nepohodlie vymeníte za pohodlie, starú chalupu za novú, chudobu za bohatstvo.“

„My však nemôžeme siedmim deťom budúcnosť vytvoriť a Olívii budúcnosť zničiť.“

„Zničiť? Vy nazývate luxusnú vilu, obrovské záhrady s fontánami, rozsiahle pozemky, majetky až za hranicami štátu, dôležité postavenie, život až do smrti prežitý v prepychu zničenou budúcnosťou?“

„Načo je komu prepych, keď pri sebe nemá milovanú osobu?“

„A načo je komu milovaná osoba, keď sa dotyčná osoba musí pozerieť na chudobný zvyšok rodiny, ktorý nevie ubrániť pred starosťami a trápením?“

„Zriecť sa túžby po ceste životom, kde môže kráčať vedľa zbožňovaného partnera? Zriecť sa spoločných plánov a spoločných radostí? Snáď ide o privysokú daň. Nemožno ju od nej žiadať.“

„V poriadku. O pár mesiacov uvidíte, akú veľkú chybu ste urobili. Prineskoro si uvedomíte, že ste peniaze potrebovali a stále potrebovať budete viac, než ste si pripúšťali. Potom sa už nikto nad žobrákmi nezľutuje, nik neprichýli, nik peniaze nedá. Po smrti manžela zostanete na všetko sama.“

Susan sa pri jeho chladnom pohľade jemne zachvela. „Sama na udržiavanie domácnosti a na výchovu detí. Za čo ich vychováte? Za čo oblečiete, keď sa budete utápať v dlhoch? Deti vám v ničom nepomôžu. Nič nezaria. Sú neploleté a dve z nich nevzdelané. Chýbajú im skúsenosti. A až raz pochováte svoje mŕtve dieťa, ktoré choroba pripravila o život, až vtedy pochopíte, čo znamená privysoká daň. Daň za vlastnú hlúposť. Do smrti vás bude zožierat' svedomie, pretože ste sa o jeho záchranu nijako nepričinili,“ kráčal smerom k dverám.

„Počkajte!“ zvolal Peter. „Myslím, že sa dohodneme.“

„Múdre rozhodnutie,“ na tvári sa objavil víťazoslávny úsmev.

„Takže vy nám mienite dať peniaze. Kde je však dôkaz, že po svadbe s Olíviou slovo dodržíte?“

„Tu je,“ podišiel k stolu a vysypal naň celý obsah koženej tašky. Susan a Peter zabudli od údivu zavrieť ústa. Toľko peňazí pohromade ešte nevideli.

„Toto je záloha. Je tu rovný milión.“

„Zabudli ste na menší háčik.“

„Na aký?“

„Čo ak Olívia nebude súhlasiť?“

„Presvedčíte ju, že je to najlepšie riešenie pre rodinu i pre ňu,“ reagoval pohotovo.

Peter sa zahľadel sa na stôl plný peňazí. Uvažoval, na čo ich minie. Po prvé, zaplatí synovi liečenie, po druhé sa postará o ostatné deti. Postará sa o to, aby mohli študovať. Po tretie sa pokúsi vyliečiť aj on sám a začne pracovať. Po štvrté, opraví deravú strechu alebo kúpi nový dom... Tieto slová sa mu nehovorili ľahko, ale nemal na výber.

„Spoločnite sa. Presvedčíme ju.“

„Dobre. O niekoľko dní sa znovu stretneme. Zatiaľ dovidenia.“

Manželia sa ocitli v miestnosti sami. Nikto z nich neprehovoril. Zahľbili sa do myšlienok, každý v inom kúte. Susan už dlhšie neudržala príval emócií a rozplakala sa.

„Neplač, Susan!“ Peter mal tiež slzy na krajíčku, no snažil sa nepodľahnúť sebaľúti.

„Zapredali sme vlastnú dcéru. Ako sme len mohli...“

„Pozri, koľko peňazí je na stole. Predstavujú jedinú šancu. Ja nechcem, aby Justin zomrel skôr než ja. Nechcem stáť pri synovom hrobe.“

Martin Puci

dátum narodenia: 4. 11. 1966

vyštudoval EU v Bratislave, pracuje ako ekonóm

Poriadok

Ten, kto povedal
„Zachovaj poriadok
a poriadok zachová teba,“

určite nemal na mysli
„Exekučný poriadok“!

Génius

Doprostred premietania filmov v televízii
vymyslel prestávku na toaletu
a ešte si za to necháva platiť
zadávateľmi rôznych reklám.

Šťastie?

Aj keď si myslíš, aké veľké šťastie
sa na teba usmialo,
vedz,
že ani ten najväčší štvorlístok d'ateliny
nenahradí
jeden obyčajný
lopúchový list.

Pozor na omyl

Keď Indiáni vo svojich predstavách verili,
že po smrti odídu do večných lovísk,
určite to nemysleli tak,
že tam na nich bude niekto
po celú večnosť poľovať.

Častá forma komunikácie

„Hovoríš, hovoríš?“
„Nie! Zahovám!“

Pilotný model prokurátora

„Nechápem, čo stále všetci majú.

Odsúdil som nevinného!

No a čo?

Hneď potom som predseda

neodsúdil vinného!“

Vymožitelnosť práva?

„Lož má krátke nohy!“

Ale dnes, v čase plastických operácií a transplantácií,
ani paparazzi nevie, či si ich nedala niekde upraviť.

Akosi ju totiž nie a nie dolapiť.

Da Vinciho kód – krátka recenzia knihy

Žeby Márii Magdaléne

prostitútky a prostitúti

ani po dvetisíc rokoch nedokázali prepáčiť,

že zanechala remeslo?

Všetko je v Biblii

„Ak soľ stratí chuť, čím ju osolia?
Už nie je na nič, len ju vyhodit' von,
aby ju ľudia pošliapali.“ (Mt 5, 13)

A od tohto momentu datuje sa
zimná údržba ciest a chodníkov
posýpaním kuchynskou soľou.

Definícia

Aforizmy sú jediné „-izmy“,
ktoré nechcú
nikoho ovládať ani manipulovať.

Teror väčšiny?

Bude to znieť paradoxne, ale schválne!
Skúsme nechať ľudí
„demokraticky“ rozhodnúť
o platnosti desiatich Božích prikázaní!

Demokracia

Bez morálky je to iba
akési „demo“
skutočnej demokracie.

Všetko je v Biblii II

„Veď chudobných máte vždy medzi sebou“

(Mt 26, 11)

„Tak prečo to nevyužiť?“ povedala si
ľavicová politika a

vznikla.

Dotiahnuté

Podarilo sa nám dotiahnuť to do takej dokonalosti,
že zábava
sa dnes stala
tvrdou a ťažkou prácou.

Farby a iné pocity

Keď nedávam svojmu životu poriadok.
Keď nedeľa už nie je dňom modlitby alebo
odpočinku,
nesmiem sa potom čudovať,
že sa mi inak farebné dni v týždni
zlejú do jedinej
kaki farby.

Mediálne pomlčky

V deň, keď bola objavená DNA živých buniek,
v ten deň bola v mediálnej tichosti pochovaná,
evolučná teória Charlesa Darwina.

Až raz

Snažme sa žiť tak,
aby
až nám raz budú kupovať rakvu,
nevedomky kúpili
relikviár.

Otázočka

Toľké veci v živote
treba urobiť správne,
aby to celé ako-tak fungovalo.

Prečo si tá pani Náhoda
(vd'aka ktorej sme vraj vznikli,
že, pán Darwin?),
prečo si zrazu prestala
robiť svoju prácu?

K Bohu

Koľkokrát sa pristihnem,
ako si hovorím:
„Som chorý,
necítim sa dobre!
Nemôžem predsa prísť
v tomto zúboženom stave
k lekárovi!“

Ukrižovanie

„Jednoducho“ zabiť človeka,
to nikdy nebol zvlášť veľký problém.
Avšak
ľudia stále viac bažia po spôsoboch,
ktoré v sebe spájajú samotnú smrť
a utrpenie zomierajúceho!

Klamanie

Smrť, tá verná služobníčka Zlého, stále
každému klame.
A posledné klamstvo zúfalému samovrahovi
je väčšie,
ako to prvé.
Neuver mu!

Totíž:
dušu nezabiješ!

Rozoznávanie

Každý z nás vo svojom živote stretne
svojho Jána Krstiteľ'a, Pannu Máriu,
svätého Jozefa, Petra, Jakuba i Jána,
mýtnika a farizeja,
ale aj Judáša, Kajfáša, Herodesa, Piláta
či lotra.

Len si ich v tom dave
nepopliet'.

Kedysi a dnes II

Kedysi všetci chceli byť svätí.
Dnes
svetoví.

Lakmus

Tvoje kresťanstvo za veľa nestojí,
ak ť'a nakoniec nehodia levom.

Rozdiel

Keď autor kopíruje iného autora,
je to plagiátorstvo.

Keď kopíruje sám seba,
je to osobitý štýl.

Vytrvalosť

Už je to viac ako desať rokov,
čo som začínal s učením sa angličtiny.
A začínam až dodnes.

Reality show

„Boh môže Abrahámovi vzbudiť deti aj z týchto
kameňov.“ (Lk 3, 8)

Dnešný mediálny svet môže vzbudiť „hviezdy“ aj z
takých istých kameňov!
(Stačí, keď ich bude každý deň ukazovať na
televíznej obrazovke
a na titulných stranách bulvárnych časopisov.)

História chudoby

Chudoba je stará ako lenivosť sama.
A lenivosti človek privykol
ešte v raji.

Boom

To by ste videli,
koľko by bolo na svete spisovateľov,

keby neexistoval
pravopis.

Rovnosť šancí v praxi

„Dotieravci!
Ja som sa ešte ani neprejedol,
a už naťahujú hladné krky!“

Prvotriedny materiál

Je zarážajúce,
koľko intuície sídlilo práve v rebre,
ktoré Boh zobral Adamovi,
keď z neho stvoril
ženu.

Zelená vlna

V meste je významný dopravný uzol.
Gordický.

Kedysi a dnes III

Kedysi sa skutočný muž
pasoval s medveďom,
dnes
s byrokraciou.

Kedysi bola šanca, že vyhrá,
aspoň teoretická.

Emancipácia

Kedysi sa žena bála vlastného otca
či neskoršie muža.

Dnes sa bojí otehotnieť,
aby sa nemusela báť
vlastného dieťaťa.

Napriek tomu

... že dnešná produkcia čistiacich a leštiacich
prípravkov
je zrejme najvyššia vo svojej histórii,
aj napriek tomu je nevyhnutné konštatovať,
že svet akosi viac a viac stráca
svoj glanc a lesk.

Dôvod

Ľudia sa snažia získať peniaze
čo najľahším možným spôsobom,
aby si neskôr
nemuseli robiť príliš ťažkú hlavu s tým,
za čo ich minú.

Alžbetka Šantová

dátum narodenia: 19.4. 1998

študentka osemročného gymnázia

OČAMI ZVIERAT Záhada psieho agenta

1. KAPITOLA

Domov

Smutne som ležal vo svojej tesnej klietke a hlavu som mal položenú medzi labkami. Ovisnuté uši som mal napnuté a počúval, čo hovoria iné psy vo vedľajších klietkach. Vždy som to tak robieval. Ležal a čakal, či sa nestane zázrak a nepríde sem nejaký milý človečik a nevezme ma z tohto smutného a opusteného miesta, kde by sa nechcel ocitnúť žiaden pes alebo mačka. Len som vyčkával, či si ma niekto nevezme z útulku a ja si konečne nájdem nový domov.

„Tak čo, ty chudák? Znova leňošíš?“ začul som slová jedného zo psov, ktorý mal klietku oproti mne.

„Nechaj ho, Hax. Nebav sa s tým krížencom,“ odvetil mu nejaký iný pes. Kríženec. Presne kvôli tomu som sa sem dostal. Ešte dávnejšie, keď som bol šteniatko, majiteľa som mal. Pamätám si na to len hmlisto, no nikdy nemôžem zabudnúť, ako som trénoval agility a zdolával všetky tie

prekážky len preto, aby mal zo mňa majiteľ radosť. A potom, keď ma nechceli vziať na súťaž pre to, že som kríženec, jednoducho ma odhodil. Nahradil ma iný pes a ja som skončil tu, v útulku. A verte mi, nemám to ľahšie. Nejakou náhodou sú vo vedľajších klietkach čistokrvné plemená a ja musím vždy počúvať, aký som chudák. A to len preto, že nie som čistokrvný pes. Som kríženec. Pri spomienkach na minulosť som si povzdychol a snažil sa nepočúvať Haxové slová, keď som začul to nádherné slovo.

„Návštevníci,“ vyhrkol jeden zo psov a všetky psy v okamihu stáli, kňučali a vyplazovali jazyky, len aby sa zapáčili človeku, ktorý si možno jedného z nás odnesie. Ja som však ostal ležať. Nedával som veľkú nádej tomu, že by si ma niekto vzal. Som len pes bez pôvodu. Ak si niekto bude chcieť vybrať ozajstného psa, vezme si Haxa, nemeckého ovčiaka, možno setra Jupitera, a nie nejakého veľkého psa s hnedobiелou strapatou srst'ou a ovisnutými uškami. Znovu som si povzdychol a chcel som sa otočiť, pretože som nechcel pozeráť na šťastné oči toho šťastlivca, ktorý si nájde domov. Nájst' si domov a dobrého majiteľa pre psa znamená všetko. Ja som teda všetko stratil. Nemám domov, nemám majiteľa. Hax má asi pravdu, že som obyčajný chudák. Vtedy sa však situácia nejako zvrtila.

„A čo tento?“ povedal akýsi chlapec a ukázal na mňa prstom. „Čo keby sme si vzali tohto? Pozri, aký je smutný.“ Zdvihol som hlavu a pozrel svojimi hnedými očami na chlapca. Mohol mať tak jedenásť, prípadne dvanásť rokov. Vlasy mal tmavé a upieral na mňa zelené oči, ktoré sa mu

od šťastia ligotali. Podišiel som bližšie k nemu, ale mreže na mojej klietke mi bránili, aby som sa mu obtrel o nohy alebo aspoň obľízal ruku. A tak som len stál a pozeral.

„Ale to je náš veľký pes. Čo keby si si vybral nejakého menšieho, napríklad tohto?“ povedala chlapcova mama a ukázala na Kena, malú čivavu, ktorá keď zbadala, že ukazujú na ňu, začala skákať ako divá. „Tu sa dokonca píše, že tento pes má iba rok. Určite ešte vyrastie a potom ho nebudeš zvládať,“ poznamenala a prezerala si tabuľku, ktorú som mal vyvesenú pred klietkou.

„Ale ja nechcem čivavu. Chcem tohto. Aj Tomáš má veľkého psa,“ nedal sa chlapec a pritom zo mňa nespustil oči. Za tých pár minút, čo tam stál, som si ho celkom obľúbil.

„Ale veď tento nie je ani čistokrvný. Prečo si radšej nevezmeš tú čivavu? Alebo tohto setra? Aj Tomáš má predsa čistokrvného psa.“

„A sme doma,“ zakňučal som. Znovu bol háčik v tom, že som kríženec. Iba kríženec. Prečo nás niektorí ľudia odsudzujú? Radšej som sa nemal vôbec narodiť, ako dookola počúvať to isté. Vyzeralo to, že mama chlapca presvedčila, a tak som si znovu ľahol a hlavu položil medzi predné labky.

„Nie! Ja chcem tohto,“ rozhodne povedal chlapec a ja som začul povzdych jeho mamy.

„Ako chceš, Oliver. Ale Maxim bude spať vonku.“

Keď Oliver a jeho mama vybavili potrebné papiere, mohli sme sa vybrať domov. Je to také úžasné už len pri

pomyslení naň. Na domov. Už nebudem musieť úpenlivo čakať v útulku na nového majiteľa. Teraz som ho našiel. Oliver, môj nový majiteľ, ma celou cestou v aute hladkal. Zistil, že najlepšie mi robí hladkanie za ušami, a tak som si celú cestu poriadne užil. Oliverovi dokonca neprekážajú moje sliny na jeho tvári. Vyskúšal som to hneď v aute a začal sa z toho smiať. Je to môj typ. Takého pána som si vždy želal. Konečne auto dorazilo a Oliver otvoril dvere. Zbadal som miesto, kde budem bývať. Bol to veľký dom svetlej farby so záhradkou a pekným trávnikom. Vôbec mi neprekážalo, že budem vonku. Oliver mi kúpil peleštek a povedal, že mi sám urobil búdu. Jeho mama vyhlásila, že tá búda aj tak vyzerá, že ju robil sám, no ja si myslím, že Oliver je šikovný. Búda nebola zlá. Dal mi tam deku a kúpil mi mnoho hračiek, granule, maškrtky... Cítil som sa ako v siedmom nebi. Všetko bolo zrazu také úžasné. Pre Olivera som nebol len krížencom. Hneď mi dal najesť a ukázal, kde budem spať. Myslím, že sa mi tu bude páčiť. Potom ma zobral na prechádzku a deň ubehol veľmi rýchlo. Ani som sa nestihol začudovať a zrazu bol na oblohe mesiac. Bola to škoda, pretože Oliver musel ísť do postele a bez neho mi bolo smutno. Dlho som kňučal, nakoniec som si ľahol do búdy, ktorú pre mňa zhotovil, a tak som noc prežil úplne pokojne v novom domove.

2. KAPITOLA

Bubi

Vstal som do naozaj krásneho dňa. Slnko svietilo a vyzeralo to tak, že s Oliverom si veľa užijeme. No ja som nedočkavý pes a už po piatich minútach mi nestačili len hračky. Chcel som, aby prišiel aj Oliver. S ním je oveľa väčšia zábava ako s kačkou, ktorá vždy, keď do nej zahryznem, zapiští. Tušil som, že Oliver ešte spí, a tak som začal rozmýšľať, či ho nezobudiť svojím štekotom. „Ocenil by to?“ spýtal som sa sám seba. Možno by sa nenahneval, ale keby som začal štekať, zobudila by sa aj jeho mama a to by bol väčší problém. Ľudia vlastne nemajú radi psí štekot. Sčasti som to nechápal. Ak oni hovoria alebo kričia, my psy im v tom nebránime. V útulku sme vždy museli počúvať: „Ticho! Buďte ticho! Nebrešte!“ Tie časy sa už aj tak dávno skončili, ale ja som nechcel byť zlým psom, ktorý by ľuďom prekážal. Mama mi od malička hovorila, že ak si ma niekto vezme, nech budem dobrý. A ja to aj dodržím. Som dosť odhodlaný a mojím snom je byť dobrým a zapadnúť do rodiny. Našťastie, Oliver nie je až taký spachtoš, ako som si myslel, pretože o chvíľu som začul zvuk otvárania dverí. Vyšiel som z budy, aby som sa pozrel, kto prišiel, a bol to naozaj on. Oliver v rukách držal moju odmerku s krmivom. Rozbehol som sa k nemu a on ma začal hladkať.

„Doniesol som jedlo,“ hrdo oznámil a hneď, ako mi ho vysypal do misky, sa pobral preč. Spýtavo som na neho zazerал.

„O chvíľu sa vrátim. Idem sa naraňajkovať,“ povedal a mal pravdu. O chvíľu sa vrátil, ale na pleciach mal prehodenú tašku. Rozmýšľal som, čo v nej môže byť. Žeby tam bolo plno maškát? Pri pomyslení na to som sa olízal. To by bola pochúťka.

„Musím ísť. Ponáhl'am sa do školy, ale keď sa vrátim, budeme sa hrať,“ povedal a chcel naozaj odísť. Nechápal som, prečo musí ísť do školy. Prečo nemôže školu na jeden deň vynechať a zostať so mnou? Sadol som si a smutným pohľadom som na neho zazeral. „Nepozeraj tak na mňa, Maxim,“ povedal a otvoril bránu. Nevzdával som sa a stále som sa spoliehal na svoje psie oči. „Tak dobre,“ napokon sa rozhodol a zložil si tašku na zem.

„Dáme si preteky okolo domu!“ Oliver sa rozběhol a ja hneď za ním. Musím povedať, že aj keď ho mám rád, je teda riadne pomalý. Dobehol som ho niekoľkými skokmi a v cieľi som mu poobližoval tvár.

„Tak poobede, kamoš. Naozaj musím ísť. Inak budem mať problémy.“ A tak som osamel. Pohľadom som sledoval Olivera, ako odchádza. Napokon som ho stratil z dohľadu, a keď bez pozdravu odišla aj jeho mama, ostal som úplne sám. Vrátil som sa k hračkám, ktoré ma sklamali. V útulku sme hračky nemali, hoci som po nich veľmi túžil. A teraz, keď mám Olivera, hračky nepotrebujem. Pískacia kačička, lopta, frisbee a plyšový medvedík, ktorému som omylom odtrhol ucho, sa so mnou nebudú rozprávať tak ako Oliver a ani si so mnou nedajú preteky okolo domu. Nenahradia mi ho, a tak som začal šialene behať dokola s nádejou, že čas

ubehne rýchlejšie. Napokon som sa opäť vrátil k bráne a čakal. Napadlo mi, že ak Oliverova mama a Oliver odišli, tak mojou úlohou je strážiť dom. Bol som odhodlaný nepustiť sem nikoho, preto som sedel pred bránou a čakal na votrelca. Uši som mal napnuté a počúval. Trvalo to asi pol hodiny psieho času a už som sa začínal nudiť. Práve som chcel odísť, keď som začul, ako niekto beží smerom ku mne. Naklonil som sa, aby som lepšie videl, ibaže moje uši zachytili len cupot. O chvíľu sa spoza živého plota vynoril akýsi malý chlpáč. Dlhý, hnedý, s ovisnutými ušami, ktoré mu lietali kade-tade. Hneď som vedel, že je to jazvečík. Toto plemeno nemožno prehliadnuť. Sú tak čudne natiahnutí. Majú dlhočizné telo.

„Hej, kamoš. Musím sa skryť,“ povedal takým tenučkým hláskom. Nezmohol som sa ani na slovko, iba som na neho civel. V diaľke som počul ďalší cupot nôh, a tak som ustúpil od bránky úplne vyvedený z miery. Jazvečík na nič nečakal a bez opýtania vošiel na moje územie. Svojou tenkou postavou sa prepchal cez bránu a zrazu bol v mojom a Oliverovom dvore! To bola drzosť! Hneď som mu chcel niečo povedať. Nemôžem mu predsa dovoliť, aby sem chodil. Musel som si zachovať psiu hrdosť. Tu sa zrazu odkiaľsi vynoril ďalší chlpáč. Veľký ako ja a poriadne nazúrený. Bol to boxer a pozeral do dvora.

„Veď ja ťa nájdem, ty klobása jedna! Nebudeš už otravovať!“ mrmlal si a vetril vo vzduchu. Bol som rád, že medzi mnou a ním je brána. Našťastie onedlho odišiel a ja som sa pozrel na jazvečíka krčiaceho sa v mojej búde.

Musel som vybaviť, čo som mal. Vyhnat' ho. Keď som podišiel k nemu, zrazu ma niečo zastavilo. Bolo to niečo ako zlý pocit, že toho malého, proti boxerovi bezbranného chlpáča len tak odoženiem. Síce sa nesprával tak, ako mal, ale čo keby sa to niekedy stalo mne? Ako by som sa cítil? Oňuchal som ho a on sa na mňa len tak pozeral.

„Už odišiel?“ spýtal sa, a keď som prikývol, vysúkal sa z mojej budy. „Dobre, že si ma zachránil. Ináč by som bol už... mŕtvy,“ povedal, na chvíľu sa odmlčal a poobzeral, či nehrozí žiadne nebezpečenstvo.

„Ty si tu nový?“ spýtal sa už iným tónom. „Ako sa voláš?“

„Maxim,“ odvetil som mu celkom priateľsky.

„Ja som Bubi. Aké si plemeno? Takého psa som ešte nevidel,“ povedal Bubi a ja som si povzdychol. Už som videl, ako sa mi bude smiať. On je jazvečík a ja som kríženec. Znovu som mal ten pocit, že som zbytočný.

„Ja nie som žiadne plemeno. Som kríženec,“ povedal som smutne a Bubi sa na mňa pozrel zvláštnym pohľadom.

„Kríženec?“ spýtal sa pochybovačne.

„Hej. Len sa mi za to nesmej. Každý sa mi za to len vysmieva,“ zdôveril som sa mu.

„Neboj sa. Nie si jediný. Aj zo mňa sa každý smeje, že som jazvečík. Prezývajú ma klobásou,“ povedal Bubi. Svojim dlhým telom naozaj pripomínal klobásu. Tušil som, ako ho táto prezývka trápi. V útulku ma prezývali orechom.

„A vieš, čo je najhoršie?“ spýtal sa Bubi, ale zjavne neočakával moju odpoveď. „Že ja nie som jazvečík. Veď ja

som bígl. Ved' vidíš, nie? Čistokrvný tricolor. Mám tri farby: hnedú, čiernu a bielu. Som fešák, nie?“ spýtal sa a postavil sa predto mňa, akoby šiel na výstavu. Z toho som bol teda fakt zmätený. Bolo jasne vidieť, že Bubi je jazvečík, a nie bígl. Bíglovia bývajú trochu väčší a nemajú také dlhé telo ako jazvečíky. A okrem toho, Bubi nebol tricolor. Nemal tri farby, iba dve. Na hlave hnedú a čiernu na drobných nožičkách.

„Bígl?“ spýtal som sa a vyznelo to tak, že také plemeno vôbec nepoznám.

„Áno. Nikdy si nevidel bígla? Iba ostatní mi hovoria, že som jazvečík a podobám sa na klobásu. Lenže to nie je pravda. Ja som bígl,“ povedal hrdo a znepokojene sa pozrel na svoje dlhé telo.

„Aha... Chápeš,“ povedal som, no v skutočnosti som Bubiho vôbec nechápal. Len som ho nechcel uraziť. Bolo naozaj čudné pozerat' sa na jazvečíka, ktorý si myslí, že je bígl. Najprv mi napadlo, či sa nekamarátim s nejakým psím bláznom. Možno sa aj ja zbláznim zo smútku, že sa mi všetci smejú, lebo som obyčajný kríženec. Čo keď si budem myslieť, že som čistokrvný bernský salašnícky pes? Možno sa dostanem do blázince. Strašidelné predstavy som zahodil za hlavu a opäť som sa venoval svojmu návštevníkovi.

„Kde vlastne bývaš?“ spýtal som sa ho.

„Ale... strážim jeden taký dom. Teda, aspoň môj majiteľ si to myslí. Vždy niekam odbehnem, ale nemám veľa kamarátov. Všetci sa mi smejú. Vlastne, ty si môj prvý kamarát,“ povedal. Znelo to tak úprimne, až som si myslel,

že sa rozplačem. Konečne ma má niekto rád. „Môžem sa ponúknuť?“ spýtal sa ma, keď uvidel moju misku plnú granúl.

„Jasné. Daj si,“ prikývol som mu, pretože som naozaj nemal chuť a vedel som, že Oliver mi ešte dá najesť. Bubi vyzeral smiešne, keď jedol z mojej veľkej misky. Bol to vskutku veľmi utáraný a divný jazvečík, ktorý si myslel, že je bígl. Vždy som sa musel pozeráť do zeme, aby som ho vôbec zbadal, lenže mal ma rád a mali sme veľa spoločného. V tej chvíli som bol najšťastnejší pes na svete. Domov, Oliver a ešte aj psí kamoš. Obaja sme začuli zvuk auta.

„Musím letieť. Zajtra zas prídem, dobre?“ splašil sa a hneď utekal domov. Zvyšok dňa som sa však nenudil, pretože môj nový majiteľ Oliver došiel domov celý a zobral ma na poriadne dlhú prechádzku.

3. KAPITOLA

Agent

„Vstávaj!“ začul som niečí krik. Strhol som sa a udrel si hlavu o strechu budy.

„Au!“ zjokol som. To buchnutie ma teda naozaj zobudilo a zdalo sa, že na spanie už nemožno ani pomyslieť. Obzrel som si návštevníka. Netušil som, koľko je hodín, ale bolo veľmi skoro. Slnko ešte len vychádzalo.

„Bubi? Čo tu robíš?“ spýtal som sa jazvečíka stojaceho pred mojou budú.

„Bolelo to veľmi? Nechcel som zas až tak. Nevedel som, že sa tak strhneš,“ ospravedlnil sa, nevšímajúc si moju otázku. „Bfff! Skoro ráno je ale zima. Môžem si ľahnúť k tebe? Máš dlhú srst,“ povedal a ani nečakal na odpoveď. Hneď sa ku mne pritúlil. Nehneval som sa naňho. Aj tak by som súhlasil.

„Čo tu robíš, Bubi? Čo ak ťa nájde Oliver?“ spýtal som sa ho.

„Kto je Oliver?“

„Môj majiteľ,“ odvetil som a stále som čakal na vysvetlenie, čo tu vlastne robí.

„Nezazeraj tak. Vravnel som, že prídem,“ oznámil mi.

„Ale nevravel si, že prídeš skoro ráno.“

„Myslel som, že si už vstal. Ostatní vstávajú v takomto čase. Ešte šťastie, že Bitkár je spachtoš,“ povedal a tváril sa, akoby sa nič nestalo.

„Kto je Bitkár?“ Nikdy nezapriem, že som zvedavý pes. Zaujíma ma proste všetko.

„Ten pes, čo ma včera naháňal,“ odvetil a ja som si predstavil toho nafučaného boxera. „Vlastne som ti prišiel povedať jednu novinu,“ povedal zrazu Bubi.

O čo ide? Rozmýšľal som, no nič mi nenapadalo.

„No, keď si tu nový, asi nevieš o psom agentovi,“ povedal Bubi a ja som zavrtel hlavou.

„Kto je to?“

„Je to agent, ktorý v tomto meste a okolitých dedinách rieši rôzne problémy a prípady. Dokonca môže vydávať rozkazy a riadi toto mesto i okolité dediny.“

„A čo ja s tým?“ nechápavo som sa spýtal.

„Ty o tom asi naozaj nič nevieš,“ povedal a ani som na neho nemusel naliehať, aby mi povedal podrobnosti. „Agent Toggy už nechce byť agentom. Je naozaj veľmi starý a už nie je vhodný na nebezpečné prípady. Je pomalý, neobratný a on si to uvedomuje. Je to naozaj múdry pes, a preto medzi nami psami vyhlásil súťaž. Víťaz sa stane jeho následníkom, ďalším agentom.“ Bubi to hovoril tak, akoby sa to týkalo aj mňa, lenže mňa to vôbec nezaujímalo. Bubimu oči doslova žiarili, keď zo seba vychrlil tú novinu.

„Nechápeš?“ spýtal sa Bubi.

„Asi hej. Chceš byť psím agentom,“ povedal som, ale z Bubiho sklamaného výrazu som usúdil, že som sa asi sekol. „Alebo... Si novým psím agentom?“

„Nie. Nerozumieš? Tá súťaž ešte len bude.“

„Aha,“ dostal som zo seba, no práve som začul, ako sa otvárajú dvere. Vykukol som. Bol to Oliver. Vyšiel som z budy a Bubi, ktorý od strachu krúžil na mieste a naháňal si chvost, zostal v búde. Domnieval sa, že ak ho chytí do papuľky a nebude ním vrtieť, tak neupúta pozornosť. Musel som Olivera privítať, preto som ho poriadne obskákal.

„Dáme si znovu preteky?“ spýtal sa a ako na súhlas som odštartoval. Bola to najväčšia zábava, akú som kedy zažil.

„Donesiem ti krmivo, Maxim,“ vyhlásil môj majiteľ a už sa hnal smerom k vchodovým dverám. Ja som zatiaľ zašiel skontrolovať Bubiho do budy, či je všetko v poriadku. Ten držal v papuli svoj chvost, a keď ma zbadal, hneď ho vypustil.

„Však môžem ochutnať?“ spýtal sa. Prikývol som, pretože som nebol hladný. Nie som zvyknutý na také veľké porcie, aké mi dáva Oliver. V útulku som býval hladný a tu zas nestíham všetko hltáť. Nato Oliver vyšiel z domu a zohol sa k mojej miske. So strachom som si uvedomil, že ak sa pozrie doprava, uvidí v mojej búde Bubiho. Čo teraz? Nemal som ani čas na premýšľanie, pretože moje obavy sa splnili. Oliver sa najprv udivene prizeral, čo v búde mám, a ja som len mohol dúfať, že si Bubiho spletie s plyšiakom. Lenže Oliver nie je hlúpy.

„Čo tam skrývaš, Maxim?“ spýtal sa a opatrne natiahol do budy ruku.

„Bojím sa Maxim. Ja ho uhryznem. Čo mám robiť?“ ozýval sa Bubiho hlások z budy, no našťastie nemyslel svoje vyhrážky vážne a nechal sa vytiahnuť von.

„Aký zlatý jazvečík,“ vyhlásil Oliver.

„Ja nie som jazvečík,“ urazil sa Bubi, lenže Oliver počul len akési kňučanie-vrčanie.

„To je tvoj kamarát, Maxim?“ spýtal sa. „Áno,“ naznačil som obtieraním sa o Olivera a Bubiho.

„Znova musím ísť do školy. O chvíľu bude víkend a budeme všetci spolu, ale teraz sa musím naozaj ponáhľať. Poobede sa zas stretne,“ vykrikoval a odišiel. Aj Oliverova

mama, ktorá si Bubiho ani len nevšimla, o chvíľu nasadla do auta a odfrčala preč. Znova som s Bubim zostal sám.

„Tvoj majiteľ ma nazval jazvečíkom,“ povedal sklamané.

„Neber si to tak. Oliver je dobrý majiteľ. Ved' ti dovolil tu ostať. Možno len nepozná psie plemená,“ snažil som sa ho upokojiť a naozaj to pomohlo.

„Tak už vieš, kam som mieril tým psím agentom?“ spýtal sa po chvíli. Ja som zavrtel hlavou.

„Ach, Maxim. Ved' ty by si ním mohol byť. Si mladý, rýchly a naozaj dobrý. Pomohol si mi, chápeš? To je dôležité, ak chceš byť agentom.“ Zatváril som sa zmätene.

„Ale... Ja nechcem byť psím agentom. Ja chcem byť s Oliverom. Ale ty môžeš, ak chceš. Ved' aj ty si rýchly jazv... Teda bígl. A si šikovný,“ povedal som mu, ibaže Bubi nesúhlasil.

„Nemôžem. Som naozaj slabý pes, lebo som malý. Ale ty by si vedel s ostatnými urobiť poriadok. A okrem toho... Nie som zas až taký šikovný. Mám problémy so zadnou labkou, a psí agent musí byť zdravý chlpad.“ Súhlasne som prikývol.

Bolo mi Bubiho ľúto. Veľmi dobre som vedel, ako by chcel byť psím agentom. Ale vedel si priznať chybu. On by ním nedokázal byť. Psy v meste ho neberú vážne. Nebude mať žiadnu autoritu, vážim si ho jedine ja.

„Och, Maxim. Ani nevieš, ako by som chcel ísť na tú súťaž. Lenže nemôžem. Keby si sa ty stal psím agentom, mal by si na výber nejakého psa, ktorý by bol tvojím

pomocníkom.“ Zrazu som chápal, prečo ma Bubi presviedča. Chcel byť mojím pomocníkom. Samozrejme, že by som si vybral jeho. Zatiaľ som nemal možnosť spoznať lepšieho psa, ako je Bubi. Aj keď bol trochu strelený, bral ma ako kamaráta.

„Veď ja by som to pre teba urobil, ale... Ako by som sa na súťaž dostal?“ spýtal som sa.

„Hmm...“ Bubi sa zamyslel. „Tak ako iné psy. Podhrabeš sa von,“ povedal a ukázal na bránu so živým plotom.

„Prepáč, Bubi, ale to nemôžem. Vieš, ja chcem byť dobrým psom a chcem byť stále s Oliverom. Nemôžem sa podhrabať a len tak utiecť,“ povedal som Bubimu a ten viditeľne zosmutnel.

„Aha. Rozumiem,“ povedal a smutne si ľahol. „Hej! Ale veď keď budeš psím agentom a budeš pomáhať slabším a riešiť prípady pre dobro psov... Budeš tak výborným psom. Uvidíš, že Oliver bude na teba hrdý. Okrem toho, Oliver chodí do školy. Za ten čas môžeš pracovať a potom ťa vystriedam ja.“ Bubi bol znova nadšený, že mu niečo také prišlo na um. Povzdychol som si. Nedával som veľkú nádej tomu, že sa stanem psím agentom, ale dúfal som, že Bubi ocení aspoň moju snahu.

„Tak dobre. Skúsím to. Kedy bude skúška?“ spýtal som sa. Napadlo mi, že ak Oliver nájde dieru, možno sa nejako vyhovorím na Bubiho.

„Zajtra ráno presne v takomto čase. Prídem po teba, kamoš. Budeme super tím,“ vyhlásil a celý šťastný odišiel.

Igor Tyšš

dátum narodenia: 10.12.1989

študent FF UKF v Nitre

Moja Nedeľa

Nedeľa –
dva suché rezne,
mäkké
ráno.

V dutinách samota.
Izba pred nádychom –
nedeľa.

Dívam sa
na miznúci strom za oknom
a do vetra vravím –

nedeľa...

V našej reči

Trblietanie hladiny je zmenou samohlásky.
Vetné konštrukcie už dávnejšie polemizovali,
teraz sa nevzpierajú.

Všetko je jasné:
napr. motív, ten plynie, už ho nenapravíš.

Môžem byť na brehu –
som určitý ako slovo.

Slnko horí. Jasnejšie sa nedá.
Nesmie byť stĺpnuté;
v našej reči: zmeravené
znamená trpené z uhla.

Slniečko svieti, až to nevyslovím.

Hodiť do vody človeka
by znamenalo nájsť nový modus.
Taký, v ktorom slnko visí menej
než na lúčoch a obloha je
možno ako kvet.
Alebo má ešte menej vrstiev
a znesie ich.

z ústrania

1

nemyslím na smrť
 pijem kávu;
nemyslím na tmu v rozkroku
 sprchujem sa

čierne na bielom

2

čas: náš dom
prasknutá šálka
paneláky pod rukou

veronika spí

3

na Boha som pyšný
pokrstený (priškrtený)

4

milujte Pána
 lebo je dôsledný

milujte veroniku
lebo je panna

5

„keď prídeš domov
nechaj otvorené.“

Malá modlitba z prírody

Sud napoly vrastený
do zeme.

Naplň ho prosbami
ako vodou –

a vyklíči studňa.

Pod lampou býva Benedikt

V tme pred novým rokom
stojíš, Benedikt,
bez tieňa –
ty a prskavky.

Musíš vážiť myšlienky,
povrazom krotiť vnútornosti,
stále hlavou napred,
stále dolu Váhom.

Keď na obraze príde tma,
hovoriš bez perspektívy do vetra
a prisaháš: svet je naruby.

Si zapálený,
a tak to bolí.

Si sám v odmäku,
naokolo vždy len menia
scénu.

Hrdzaviem

Vypálené T –
v horúčave strom podopiera
nebo.

Môj vozíček hrdzavie,
vřzgam.

Vstúp do čierno-bielej fotografie
z dovolenky,
do budúcej katedrály, Pane,
vstúp bez kríža a udychčaný.

fala fala
hosana –

nebo hryzie na vlnách.

Pane, piš vlasom
do vzduchu a povedz
aspoň niečo.

Hudba Kraskových topol'ov

*„Dogma a poézia majú spoločnú vlastnosť,
že im treba veriť.“* (S. H. Vajanský)

Jemnocitný záchvev,
nylonová krv –
znova
slová.

Iba slová. Vec.
Prilnavé výdychy,
nenapnutý krč.

Vetva stromu poznania
zabudnutá,
detský pás –
pomínutelné zrkadlo.

Nie, o skle,
o hudbe to nikdy
(samo) nebude,
len ju počuť.
(ako nás)

Do neomrzenia odrátavaná
na beztvaré kvapky.

Len ju začuť.
(v nás)

Tri dni dažďa a ráno

I.

Už tretí deň lialo ako z krhly. Cesty sa zmenili na potoky bahna, ktoré určite tieklo do topánok. A to je zlé, premočené ponožky sú zlé.

Ako sa ale zmenili lesné chodníky: znieslo ich – vytrvalé dažde, jarné umývanie, vody tečú stále z kopca, berú prach, prach ciest – a deravých ponožiek, vyorané živly, odvodnené, ako len chceš, chceš?, nebo besnie, les sa trasie. A ty s ním a on s ním.

Opieral sa o kmeň stromu. Chrbtom. Škoda, možno to bol dub. A že rástol podivne, naklonený do svahu. A On s ním? Pri súčasných podmienkach najpevnejší strom v lese. Možnodub.

II.

Pútnici kráčajú, labami sa boriac niekam, odkiaľ vyzváňa. Musia chodiť lesom, je to kratšie.

Je búrka a okná v meste majú vôľu – dráždia, tvarujú a syčia plnšie než po minulé dni, keď sa úpek zrážal na tvárach v lenivých, ospalých kvapkách. Úsvit bol včerajší. Dnes mesto vládne v tme!

Vylomil by koreň. Vyrútil by sa ako roztancovaný býk. Lokalizoval a lízal, chlipník. Lokaj. Ako dažď, len viac. Prirážať až po mramor – náhrobok vôle.

III.

Nehľadaj cestu namiesto seba, cesta hlas nemá. Takto skučí podliaty žalárnik. Je na tvojej ruke, ja som ho už zatlačil – naviazal ho.

Ešte stále ráta čas na tvojej ruke: vystiera sa do svetla, akoby nepršalo, akoby na tom záležalo.

Akoby päť bola kohút a vítala rosu ako náznak krajinky na kabáte.

Ráno je!

Nepadá

Chlapec, iskra v tme,
sa pokĺzne na ľade.

Nepadá.

Muž v ľade vidí
seba.

V myšlienke horí Rím;
zrkadlá severného neba.

Bežec

Obdivujte bežca –
vietor mu ukradol
tvár.

V slepej uličke času osamote
ho stretávajú, nezabudnete ho
ako dáždňik. Skáčte z balkónov,
nevyskočíte z vlastnej kože –
v ústrety vám beží
bežec krv.

Niekde sa zahráme
o život, štart:
obdivovať bežca,
milovať beh,
čohokoľvek báť sa,

kroky,
ktoré nie sú,

počítať.

Drake sa vráti

Môj drak sa volá Drake
a vracia sa
druhou stranou Pacifiku.

Na rahnách rána
stále súvislosti,
(príde)
príliv
do šliach.

Príde perlorodka,
(príde) pustota a soľ.

S mapou v žilách
od Piatka do nedele
blúdím po pláži,

opálený vnútorným ohňom.

Malá estetika II

Ticho sa spája s krásou
vo vysokom chráme dominikánov;
majú zavreté.

Nemo sa dívaš, rozmýšľaš
o ľudskom hlase.

Nakoľko musí rezonovať
v deravom srdci zvona,
aby ho naplnil.

jednou rukou

cestujúca verejnosť vetrá
bežnú reč
mlčanie obrubníky

držím sa skla,
zívam

kam nás to zavezie

dežovo ríšske jablko

na polceste
v podchode kričím
jablko
oblina praská
a dieťa
ma posiela

kade ľahšie

Zátišie

Keď človek odchádza,
budík ani nedýcha.

Je pol ôsmej
aj 5 minút.

Vidieť
odlesk krokov
pod bránou.

Pol ôsmej
aj 5 minút.

Už nevolaj –
furt sneží.

Detstvo pred spánkom

Myslíme

na detstvo pred spánkom:

pod borovicami chrby čiernych jeleňov,
rohy a roky.

Narodíš sa dole v Trebišove

do ulíc boľavých

ako dedove nohy.

Núdzu

ma pichá na viečkach,

keď sa na teba mám dívať

cez okná cukrovaru,

ktorý zavreli.

„Modré okná,

modrá je...“

Daj si ruky vbok,

bude pršať

a steny, bruchá sliviek,

prasknú priskoro.

Ráno v auguste svitá nôž,

je kameň na kameni

a načisto opitá rieka.

Rybári a zlaté rybky

Padajú kvapky, lebo musia.
Do sietí, čo sú
po-pre-vratne pevné.

... dnu, zas von,
pohyb vody.

Oparení muži sa metajú,
sáču, hryzú, pľujú,
majú tváre máp, ich modlitby
znejú v kostených chrámoch.

Rybári chcú sucho,
len vedieť, ako opanovať
more.

More, demonštratívne samo-zjazvené
hviezdami.

Rybári sú pružní chlapi,
vytrhnuté zuby žralokov.

Nehľadajú zmysel svojej práce.

Z okna vlaku

Keby nebolo vlakov,
železnými krokmi by sme nerátali
doby.

Bez rýchlych vlakov
by sa farby vrátili
mŕtve do prírody,
dym by nevystúpil z pary,
desil by mestá
a sedadlá by zostali
trónmi.

Bola by potom jedna krajina
plná žobrákov
a jej hranice
by sme nepoznali.

reťaz hladu
reťaz rúk
 čo držia slnečné okuliare
reťaz namakaných polí

svet zrkadlo
v prázdnej dlani

zima (čierna) mačka za oknom
duša sa zráža
krémujem si ruky
pomaly, zabúdam

netvár sa že ideš vyskočiť z kože

v nedeľu ráno na párovce
idem zhltnúť
zopár tvojich vlasov

mäta černie
na mraze

v lidli kúpil som
6 rožkov (syrových
i obyčajných)
müsli
čaj

dva citróny

v nedeľu na párovce
s cudzím hrdlom
za tebou

Menarché

Domov bol kruh vypálený
na koži.

Na začiatku sme mali
vo svaloch
tvary pevniny.

Boli sme jaskyniari,
vedci,
potápači,
až kým sa slepí a hlúpi
nevrátíme
z lovu po Pangei

a po kozme zostane nám
plachá gréčtina
a tajné prvočísla:
... vedieť
... vidieť
... dotýkať sssa...

Na počiatku je svet,
nič nahé ako vajíčko;
ortuť v oku
má farbu mesiaca.

Balada

To najosobnejšie
zanechali naše telá
pri trstinovom brode.

V ostrom auguste
spomíname na čajky –
v Silviiných stehnách
púšť.

Na rovine Trebišov
navretý ako žila.

Pod' so mnou do polí
atď.

„Drahá, keď príde svetlo,
oslepnem.
Navždy zostanem
(s tebou).“

Ša la la láska, láska –
tiene na stene.

Po dverách zostal
prach.

Ľudovít Visokay

dátum narodenia: 4.1. 1948

dôchodca

V mestskom dávnom parku

Grófski dragúni cválajú na koni nočnou gaštanovou alejou
s nádejou tajne prejsť do stajne, uložiť znavené konské telá,
tak únava chcela, ráno z patroly nikto nedovolí sa
vyšmyknúť, radšej buď si ako buď. Vosková bledosť tváří
nevinne sa tváří, oltárom viny hriechy rastú.

V nočnom mestskom parku

Hlavnou bránou bez krídel anjela vchádzaš dávnou
spomienkou vrátenou vrátnikom nádeje.

Šťavnatenie

Iba prstami sa zbierajú prezreté bobule revy zvané cibéby, nektárenia opojného moku bok po boku ľudského snaženia, tak sa rodí šťavnatenie ročnej práce. V krajinomalbe je prestreté: biele obrusy čakajú skusy hostí v kraji vinobrania, veselosti do sýtosti oslavného dňa. Zrazu je mnohé iné. Ctíme slávu vo víne, iba piesok zeme rúče bez oddychu zbiera lúče pod prísny dopadom smerovania.

Príčiny prílivu

Svetlo nechalo stopy na vyblednutom piesku
kroky stihli ustúpiť prílivu
unavené vlnenia vylihujú na rozpálenej pláži
pohľad stráži horizont úniku
čajky času vylietavajú z dovolenkových hodín
bez tieňa to skutočne nejde
splynutie tiel vyžaduje pološero bielej plachty
v mlčanlivosti nahoty najskôr
prehovorí zloženie zložitosti pohľadov vplyvu
včas pochopíme príčiny prílivu

Časom...

Od toľkého rúbania
zdrevenie sekera, zatne sa, kúska ostrosti nevydá,
íver lieta pilinami ohňa,
iskrami kováčskej vyhne, v šťastí podkutého snenia
nevyvedaných slov.

Slaný dych opúšťa rytmom príboja prepotené telo
Lono utajené viečkami
najjemnejších svalov povyzliekaného chcenia tela
iba ráno váha vyskočiť von
na zarosenej pažiti plnej postriebrených kvetov
kalich precituje hĺbky vplyvu
ťažko opísateľná plná komplikovanej atmosféry
vchádzaš do výparov vody
rieka drieme hlboko v pamäti nekonečného toku
tetrov si vyhlíadol vyšnú višňu
do ohniva rozpálenú momentom samovznietenia
túžobne roznožená čakaním

Pod sprchou

Pochopíme čistotu vonkajšieho tela
keby si tak ešte vnútro dalo povedať
s čistými citmi rozbehnúť začiatok
založený na iných okolnostiach bytia

Nervózne sa náhliš...

Žmolíš mrvíš guľôčky nekonečného ruženca
hore medzi prsníkmi
sa hompáľa kríž a Ježiš akoby podriemkaval
určite má dosť času
veď všetko pre všetkých má začiatok aj koniec
zatiaľ to bolo tak

Smutnej vrbe

Z posledných síl ťa držia korene vypočutých slov
búťľavosť je čoraz objemnejšia
nie div toľké sťažnosti pomôžu zošedivieť listom
nocami chrápeš hlasom hnevu
pre mňa neznámych kováčov vlastného šťastia
kto verí že dutina sa sama zacelí?

Kamenným chodníkom

Na kamení mnohé zmeníš: taký piesok,
drobnosť každodennosti
v mechanizme môjho, tvojho vnútra,
množstvo koliesok točiacich stroj vzťahu.
V teplej káve miešaš čierňavu začínajúceho dňa,
abybledla do želateľného sfarbenia očakávaní, lebo
deň dňu nebýva ani bratom či kamarátom.
Zostala stáť na rázcestí s nakúpenými maskami
karnevalu
ozajstnej bujnej noci, ktorou sa mnohé zmení,
nezostane ani kameň na kameni.
Majstrovstvo ženského jazyka, zamaskované
slastnými farbami dužinatých pier, plné vzletov
nežnenia;
neraz stačí zasnený pohľad sľubného obliznutia.
Z kútikov úst vychádzajú opatrné slová o nekonečnej
nežnosti, ktorá sotva dorazí po okraj úsmevu,
potom prichádza irónia neuspokojenej chlipnosti.
Poslednou kropajú potu sa zatnú výbušnosti tepien,
pre potrebu žíl ubudne veľa síl z obehu krvi ako
únik Slnka pred voskom pre potopených Ikarov
snenia.
Kdekoľvek možno prestať, zostať i zastať čítať,
lebo nič nie je pravdivo napísané, keď každé slovo
niekoľkokrát prechádza pozorným filtrom
myšlienok.

Iba ona
zostala zo všetkých najviac vydeviatkovaná,
dokonca poriadne znavená celonočnou únavou,
nekonečným miešaním čertovských rituálov ohňa.

Iba ona –
tie ostatné poznajú mieru zmierenia zmyselnosti
potrieb a pudov i nebezpečenstvá silnej vône síry
v zamyslení po samý okraj roztopašnosti vzlykov.

Iba ona.
Verme, že zostala živým príkladom
nekontrolovaného
opojenia, túžbou byť pozornosťou za každú cenu.

Vietor

Trhá stromy v najladnejších bokoch,
listy nenájdu voľnosť smeru, severu ťažko vzdorovať,
skutočne, prelietavanie patrí k živelnosti.
Nevinnosť rozdáva biele plachty, spí strachom
voľne rozloženého na stehnách nepokoja.
Iba najreklamnejšie vlasy rozdúva vrtuľa ventilátora.
Príliš neskoro hľadáme východiská nemožnosti.

Tienenie tieňa

V teórii budovania zaostávame,
ničenie sa stáva samozrejmosťou;
pod horiacimi fakľami beznádeje,
v prísnom pohľade ďalekohľadu
nevidíme ani na špičku nosa.
Mnohé približujú ubližujúce písma sokov,
jasne definujúc, kto sme.
Je naozaj nudné kráčať jednou alejou
spráchnivených stromov za
skutočne krajšími zajtrajškami.
Aj keď všetci vieme, že každá cesta
je návratom, netieňme si tieň,
lebo dialóg s nimi urobí svoje.

V lese

Spravodlivosť a poctivosť majú najkratšie cesty po okraj lesa. Tam lesné žienky zberajú akúkoľvek miazgu kalichmi horkosti, pociťujeme dutosť klenby, dno naozaj preniklo našimi telami. Nepomôžu žiadne listy jari, jesenia naše snenia zaspali v nás, zostávajú iba korene a nenapraviteľné omyly jedného toku, nepomôže zavlažovať tri prúty zasadené v jamkách nepokoja.

Suky bolesti zužujú letokruhy, strom vinou človeka čaká osud neskrotiteľných vetrov, prísnymi zákonmi zarastenej reality lesnej školy, kde dôsledne učia milovať bez podmienok, hľadať pokoru pokojného vrásnenia akejkolvek kože tela, stromu. Neverme tomu, že les plače, stená kvôli nám; on iba brúsi zvuk, aby zladil premáčanú disharmóniu prírody, v návale pudov vytriezvieme, v okamihu utajeného šveholenia notových listov, poroznášaných vetrom myšlienok pramenistej vody nádeje.

Prihováram sa mu dušou, po chvíli odpovedá šumením listov; pochopil, dokonca súhlasne kýva mladými konármi nádeje, asi vie, že byť sám v ľudskom lese, to si vyžaduje mohutnú celistosť. Pevne rozložený statnými koreňmi, skutočne ošľahaný vetrom nezničiteľnosti ako človek v stromoradí spoluobyvateľov.

Túžba

Očami dvíhala pruh svetla na rozostlanej posteli
málokto uverí v ramenách mala krídla víriace
chumáčmi stredobodov potrebných zblížení
Snívala o okraji okatej otvorenosti príprav hlbokých
vpichov do otvorených rán nedočkavého čvachtania
Nebola prvá a predsa šelest páperia zaznieval stále
nástožčivejšie a modré zrenice strácali okraje miery
zvon túžiaceho ticha zapol stroj rytmického splývania
Nič sa nestratí z dohľadu luny vždy chce byť hore
čo najvyššie najrýchlejšie najhlbšie vpichom priam
pri prameni na tom sa nič nemení byť pripravená
na zomretie vzlykov vzdychom neopísateľnej rozkoše
Stále svieti pred ním oltár jej röntgenovej podobizne
jemne vyretušované boky vyzývavo hľadia svetlom tmy
možno si ani neuvedomuje aké teplo vtedy vyžarovali
keď mocne obopínali opatnosť hrudného koša slasti
Zrazu je všetko iné po čase sa zmení i počatie počatia
sme obvinení z viny a celkom iní spávajú v našej posteli
Znova rovnaké rána vrčivý hlas holenia umyté hriechy
pri raňajkách prieky čo najskôr byť v sebe zas lebo túžba
rozpoltená naozaj nerešpektuje nezničiteľný čas.

Príloha

Zoznam zborníkov Literárno-umeleckého klubu, ktorý pracuje pri Zemplínskej knižnici v Trebišove

Dátum založenia Literárno umeleckého klubu: 1987

Vydané zborníky:

1. Otvorenými ústami

rok vydania: 1989

zostavil: Robert Hakala

autori: Renáta Mattová, Jana Staruchová, Beáta Mackovýchová, Ružena Pavlíková, Martin Puci, Ľudovít Visokay,

2. Smietka v oku

rok vydania: 1991

zostavil: Robert Hakala

autori: Renáta Mattová, Ľudovít Visokay, Martin Puci, Beáta Mackovýchová, Mária Šrobárová, Ružena Pavlíková, Václav Staškovič, Peter Ferko,

3. Zbierka pojazdnej hlúposti

rok vydania: 1992

zostavil: Robert Hakala

autori: Peter Mráz, Beáta Mackovýchová, Martina Nízka, Mária Šrobárová, Marcel Hominda, Václav Staškovič, Peter Ferko, Renáta Kiovska (Mattová), Peter Barčák, Martin Puci, Gabriel Németh, Edita Vančová, Ľudovít Visokay

4. Ária v jaskyni

rok vydania: 1998

zostavil: Robert Hakala

autori: Peter And'al, Edita Hilgartová (Vančová), Renáta Kiovska, Peter Mráz, Miroslava Švecová, Viera Vaľová, Ľudovít Visokay,

5. Medzi nebom a zemou

rok vydania: 2007

zostavil: Robert Hakala

autori: Tomáš Kříž, Gabriel Németh, Igor Tyšš, Edita Hilgartová, Ľudovít Visokay, Renáta Kiovska,

6. Druhá šanca

rok vydania: 2009

zostavil: Robert Hakala

autori: Gabriel Németh, Igor Tyšš, Edita Hilgartová,
Ľudovít Visokay, Renáta Kiovská, Marieta Koščíková,

7. Ráno za oknami

rok vydania: 2010

zostavil: Robert Hakala

autori: Renáta Kiovská, Tomáš Kříž, Gabriel Németh, Igor
Tyšš, Ľudovít Visokay

8. Čistiareň duší

rok vydania: 2011

zostavil: Robert Hakala

autori: Edita Hilgartová, Renáta Kiovská, Marieta
Koščíková, Gabriel Németh, Martin Puci, Igor Tyšš,
Ľudovít Visokay,

9. Rodinná slávnosť

rok vydania: 2012

zostavil: Robert Hakala

autori: Renáta Kiovská, Marieta Koščíková, Kristína Laškotyová, Gabriel Németh, Tomáš Potočník, Alena Potočníková, Martin Puci, Alžbetka Šantová, Igor Tyšš, Ľudovít Visokay

Názov: **Rodinná slávnosť**
Podnázov: Zborník prác
členov Literárno-umeleckého klubu
Zostavil: Ing. Robert Hakala, CSc., ved. LUK-u
Vydala: Zemplínska knižnica v Trebišove
Zodp. redaktor: Ing. Janka Vargová
Jazyková úprava: Bc. Peter Jašo, Bc. Igor Tyšš
Návrh obálky: akad. mal. Anton Vasilko
Počet strán: 127
Rok vydania: 2012
Náklad: 50 výtlačkov

ISBN 978-80-970954-8-2
EAN 9788097095482